

SLOVENSKI

vestnik

Izdajatelj, lastnik in založnik: Dr. Franc Petek, Velikovec. — Uredništvo in uprava: Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 56-24. Glavni urednik: Franjo Ogris, odgovorni urednik: Lovro Potočnik. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Celovec-Klagenfurt 2, Postfach 124.

Letnik XII.

Celovec, petek, 8. februar 1957

Štev. 6 (771)

Vprašanje Južne Tirolske spet zaostreno

Odkar je avstrijska vlada pred meseci naslovila na italijansko vlado posebno spomenico o Južni Tirolski, se je v medsebojnih odnosih med Avstrijo in Italijo marsikaj spremenilo. Sem spadajo razne izjave državnega tajnika dr. Gschnitzerja, prav tako pa ni mogoče spregledati vrste atentatov z dinamitom, ki so se v zadnjih tednih dogajali na ozemlju Južne Tirolske. Tako eno kot drugo je posredno ali neposredno vplivalo na zadržanje Italije: državni podtajnik v italijanskem zunanjem ministrstvu Badini Confalonieri je ostro zavrnil Gschnitzerjeva izvajanja, policijske oblasti na Južnem Tirolskem pa so poleg nekaterih mladincev aretirale tudi glavnega urednika južnotirolskega lista »Dolomiten« dr. Volggerja in ga obdolžile veleizdaje in zarote.

Dejstvo, da je prišlo do že omenjenih atentatov z dinamitom, zgovorno kaže, da skušajo gotovi ljudje reševati vprašanje Južne Tirolske s silo. Sicer ne vemo, če so aretirani mladinci s tem svojim kaznivim početjem res hoteli opozoriti svetovno javnost na neizpolnjevanje pariške pogodbe s strani Italije, vendar pa je jasno, da s takimi dejanji ne bo mogoče reševati vprašanja, kakršno je vprašanje Južne Tirolske. Nasprotno, taki izgrede iz zveze vedno spet protiukrepe in po nepotrebnem zaostrejejo problem, ki je že sam po sebi težko rešljiv. Zato politika dinamita pri reševanju manjšinskih vprašanj nikakor ni na mestu in zaslužijo ostro obsodbo tako tisti, ki se je dejansko poslužujejo, prav tako pa tudi oni, ki jo očitno ali prikrito pridigajo v varnem ozadju.

Res je, da zahteva neizpolnjevanje z mednarodno pogodbo prevzetih obveznosti ustrezne korake, prav tako je res, da povzroči negiranje manišinskih določil pri prizadevanju narodnostni skupini razočaranje

in ogorčenje. Zato je tudi razumljivo, da neugodno vpliva na prebivalstvo Južne Tirolske, če Italija v desetih letih še ni uspela v polni meri uresničiti določil pariške pogodbe. S tem pa ni rečeno, da je mlade atentatorje edinole to neizpolnjevanje privedlo do uporabe razstreliva. Vse preveč se vsiljuje mnenje, da pade velik del krivde tudi na tiste, ki razna protestna zborovanja zlorablajo v to, da načrtno in umetno razpihujejo nacionalno nestrpnost, kakor so pokazali ob lanskoletnem južnotirolskem zborovanju na Dunaju, ko so dunajskega župana izžvižgali samo zato, ker se je zavzemal za rešitev vprašanja Južne Tirolske v duhu medsebojnega razumevanja in prijateljstva med narodi.

Tudi po atentatih na Južnem Tirolskem so se pri nas oglasili glasovi, ki eni več drugi manj odkrito odobravajo te vrste apelov na svetovno javnost. In glej čudo: svojega zadovoljstva najmanj prikrivajo prav tisti, ki so pred nedavnim naj-

bolj kričali o nezaslišani predrznosti koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov, kateri so se drznili, diplomatske predstavnike držav-podpisnic avstrijske Državne pogodbe opozoriti na to, da Avstrija do danes še ni izpolnila obveznosti, ki jih je prevzela z mednarodno pogodbo. Dvoiličnost takih ljudi je pač preveč očitna; na eni strani se zgražajo nad tem, če se pripadniki slovenske in hrvatske narodne manjšine v Avstriji poslužijo svoje v Državni pogodbi jim zajamčene pravice, na drugi strani pa komaj prikrivajo svoje navdušenje, če se pripadniki avstrijske manjšine v Italiji zatečejo k uporabi sile in dinamita.

Mi pa slej ko prej zastopamo mnenje, da mednarodnih in narodnostnih vprašanj ni mogoče reševati ne z malenkostnim tolmačenjem zakonov in aretacijami, prav tako pa tudi ne s politiko dinamita in z razpihovanjem šovinističnih strasti. Mogoče jih je reševati le s širokogrudnostjo in dobro voljo na obeh straneh.

Dunaj napoveduje slovensko gimnazijo

Na srednjih šolah nameravajo ukiniti pouk slovenščine

Socialistično glasilo »Die Neue Zeit« je objavilo z Dunaja vest, da bo zvezno ministrstvo za pouk sporočilo deželnemu šolskemu svetu za Koroško, da je s pričetkom šolskega leta 1957/58 predvidena na Koroškem ureditev slovenske srednje šole kot zvezne državne šole z učnim načrtom realnih gimnazij in slovenščino kot učnim jezikom. Nadalje pa bo zvezno ministrstvo za pouk menda tudi sporočilo koroškemu deželnemu šolskemu svetu, da bo istočasno na koroških srednjih šolah ukinjen pouk slovenščine oziroma, da bo slovenščina samo še predmet proste izbire.

Vest o ureditvi slovenske gimnazije ni nova, saj je bila tozadevna obljuba izrečena že ob lanskim razgovorih pred ministrskim komitejem, ki je zadolžen za pripravo izvedbene zakonodaje k členu 7 Državne pogodbe. Novo pa je, da je prosvetno ministrstvo, kakor kaže, ugodilo zahtevam tako imenovanih združenj staršev, ki pod vplivom nacionalistične gonje nasprotujejo obveznemu pouku slovenščine. Ta pouk je bil doslej do neke mere izraz demokratične težnje odgovornih činiteljev, da bi se tudi nemškogovoreča srednješolska mladina spoznala z jezikom svojih slovenskih sodeželanov kakor se mora vsa slovenska mladina priučiti jeziku svojih nemško govorečih sosedov.

Z odpravo slovenščine ne bi bila koroški srednješolski mladini obeh jezikov odvzeta le možnost medsebojnega spoznavanja, marveč si je brez slovenščine kot obveznega predmeta na srednjih šolah sploh težko predstavljati, kako misli vlada uresničiti določilo člena 7, ki predpisuje poleg nemščine tudi slovenščino kot uradni jezik na slovenskem in dvojezičnem ozemlju. Od kod naj si uradniški naraščaj pri sodiščih in v javni upravi tega ozemlja pridobi potrebno znanje tudi slovenščine, če mu tega znanja srednja šola ne bo več dajala.

Titov obisk odpovedan zaradi neodgovorne gonje v ZDA

Čim so se v zahodnem tisku pojavile vesti o možnostih obiska maršala Tita v Združenih državah Amerike, so se v nekaterih krogih in listih pojavili protesti proti obisku »komunističnega diktatorja« v »demokratični Ameriki« in podobno. Jugoslovanska javnost v začetku ni reagirala na to gonjo, ki je nezaslišana, saj je šlo za obisk šefa države, po želji in predlogu ameriške vlade. Končno pa so zaradi gonje obisk začasno odložili.

Jugoslovanski politični krogi so večkrat poudarjali potrebo prijateljskega sodelovanja med Jugoslavijo in ZDA tudi v interesu krepitve mednarodnega razumevanja. Zato odločitev obiska po mnenju jugoslovanskih političnih krogov ne bi smela negativno vplivati na nadaljnji pozitivni razvoj medsebojnih odnosov med FLRJ in ZDA. Jugoslovani, ki so vedno kazali zanimanje za razvoj prijateljskih odnosov z ZDA, menijo, da bi se morali ti odnosi razvijati v dosedanjem duhu, ker za to obstajajo možnosti. V tem smislu je tolmačilo kot iskreno in dobronamerno izjavo predsednika ZDA Eisenhowerja, ki je obsodil gonjo določenih krogov v Ameriki proti državnikom, ki jih je vlada ZDA povabila na obisk. Eisenhower je pred novinarji izjavil, da je zmeraj hvaležen vsakemu državnemu voditelju, ki je pripravljen priti v ZDA in se razgovarjati z njim o vprašanjih, ki jih je treba obravnavati. Pripomnil je, da obžaluje sleherni neprijetnost nasproti obiskovalcu, ki predstavlja kako vlado in ki prihaja z namenom, da bi ugotovil, ali so kake možnosti, da bi odpravili trenja.

Predstavniki jugoslovanskega sekretariata za zunanje zadeve Draškovič je v zvezi s Titovim obiskom v ZDA izjavil, da sta menili obe vladi, da bi bil obisk predsednika Josipa Broza Tita v ZDA obojestransko koristen. Do tega obiska, za katerega rok še ni bil točno določen, pa za zdaj ne bo prišlo, ker so pogoji in vzdušje, ki so nastali v tej zvezi v ZDA, pokazali, da čas za takšen obisk še ni dozorel.

Lepim besedam naj bi sledila tudi ustrezna dejanja

Deželni zbor je na zasedanju, ki se je pričelo v torek, obravnaval vrsto vprašanj, pri katerih je prišlo do precej razburjenih nastopov predvsem med poslanci SPO in OVP. Najbolj je razburil duhove predlog socialistov, da bi razveljavili dva deželna zakona o podelitvi sredstev za gradnjo stanovanj malih naseljenec in kmetijskih delavcev, ker so na Dunaju ugotovili, da sta oba zakona protustavna. Po zelo živahni razpravi je deželni zbor proti glasovom OVP in FPO sklenil razveljaviti obeh predmetnih zakonov.

Na isti seji je bilo govora tudi o dvojezičnem ozemlju in njegovem gospodarskem položaju. Socialisti so ob tej priložnosti pozvali deželno vlado, naj bi od zvezne vlade ponovno zahtevala izpolnitev leta 1919 dane obljube, da bo v primeru, da bi plebiscit v coni A izpadel v prid Avstrije, zagotovila zgraditev želez-

niške zveze med Celovcem in Labotsko dolino. OVP-jevski poslanci pa so za dvojezično ozemlje predlagali gotove davčne olajšave.

Res čudno, da hočejo posamezne stranke zdaj naenkrat ustvariti videz, kakor da bi jim bili interesi tega ozemlja posebno pri srcu. Vsa leta po vojni jim je bil ta del dežele pri razdelitvi javnih sredstev deseta briga, šele danes tudi sami priznavajo, da je bilo to ozemlje že vedno potrebno posebne pomoči, na kar smo koroški Slovenci opozarjali še in še. Pri vsej tej nenadoma odkriti ljubezni upamo samo to, da bodo lepim besedam sledila tudi ustrezna dejanja in da bo krajem, v katerih živijo deželani obeh narodnosti, končno popravljena vsa škoda, ki so jo utrpeli vsled desetletnega načrtnega zapostavljanja.

Pomoč OZN manj razvitim deželam

Gospodarskemu in finančnemu odboru Glavne skupščine OZN je predložilo 39 dežel resolucijo, ki govori o nemudni sestavi statuta sklada in razporeda pomoči nerazvitim deželam. Razen več delegacij srednjih in manjših dežel je ustanovitev sklada precej podprla tudi francoska delegacija, čeprav Francija ni predlagala ustanovitve tega sklada. Ameriški delegat Hoffmann pa je v finančnem in gospodarskem odboru izjavil, da ameriška vlada ne more prispevati v ta sklad, dokler ne bo dosegla ustreznih prihrankov v oboroževanju. Francoski delegat je predlagal, naj bi ta sklad ustanovili takoj in brez slehernega zavlačevanja. Dodal je, da je francoska vlada pripravljena, za začetek prispevati v sklad 15 milijonov dolarjev. Jugoslovanski delegat je prav tako poudaril potrebo po nemudni ustanovitvi in tudi sovjetska delegacija se je izrekla za ustanovitev brez slehernega zavlačevanja.

Po dosedanjih zasnovah naj bi znašala začetna glavnička sklada najmanj 200 milijonov dolarjev, Tretjino te vsote naj bi prispevale ZDA, zato je še dvomljivo, ali bo sklad res ustanovljen, dokler se ZDA ne odločijo za svoj prispevek.

Sesti poziv OZN Izraelu

Glavna skupščina Organizacije združenih narodov je pred dnevi sklenila ponovni poziv Izraelu, naj takoj umakne svoje čete, ki jih ima še vedno na egiptskem ozemlju. To je zdaj že šesti tak poziv in prevladuje v gotovih krogih mnenje, da so Združeni narodi premalo odločni pri svojem nastopu proti mali državi, ki se tako dolgo protivi pozivom s strani večine držav-članic OZN.

Hkrati z resolucijo, ki vsebuje navedeni poziv Izraelu, je Glavna skupščina sprejela še nadaljnjo resolucijo o ukrepih, ki naj po umiku izraelskih čet pripomorejo do končnega pomirjenja na obmejnem področju med Egiptom in Izraelom. Med drugim poziva druga resolucija obe prizadeti deželi, da upoštevata določbe sporazuma o premirju iz leta 1949, generalnemu sekretarju Hammarskjöldu pa je dala pooblastila, da se po umiku izraelskih čet prizadeva za doseg trajne pomiritve v tem delu sveta. Za prvo obdobje pa bodo prevzele skrb za mir čete OZN, ki so že na osnovi prvega sklepa Glavne skupščine prispele na egiptsko ozemlje.

Jugoslovanski veleposlanik pri Figlu

Minuli petek je jugoslovanski veleposlanik na Dunaju dr. Radivoj Uvalič obiskal avstrijskega zunanjega ministra Figla. Po poročilu Tanjuga se je razgovor nanašal na odnose med obema državama.

Sporočilo jugoslovanskega konzulata

Od jugoslovanskega generalnega konzulata v Celovcu smo prejeli naslednjo tiskovno objavo:

Ker ob priložnosti mednarodnega mladinskega smučarskega srečanja na Koroškem avstrijski konzulat v Zagrebu jugoslovanskemu moštvu ni izstavil viz, se je pojavilo zmotno naziranje, da so z jugoslovanske strani nameravani recipročni ukrepi napram avstrijskim športnikom.

Generalni konzulat FLR Jugoslavije v Celovcu sporoča, da se takšne govornice ne skladajo z resnico. Nasprotno je predvideno, da bodo avstrijskim udeležencem mednarodnih smučarskih skokov v Planici vize izstavljene brezplačno. Za druge športne prireditve se bodo vize izstavljale tudi v nadalje pod običajnimi pogoji v najkrajšem času.

Minister Waldbrunner:

Elektrificirana proga Področčica — Jesenice

razveseljivo dejanje sodelovanja med Avstrijo in Jugoslavijo

Po razmeroma kratkem presledku, odkar je bila predana prometu elektrificirana železniška proga med Beljakom in Področčico, je bila predvčerajšnjim postaja v Področčici zopet prizorišče pomembnega dogodka. Ob navzočnosti številnih gostov z avstrijske in jugoslovanske strani je zvezni minister za promet in elektrogospodarstvo ing. Waldbrunner slovesno odprl nadaljnji elektrificirani odsek te proge od Področčice skozi Karavanški predor do Jesenic, ki sta ga ob vzajemnem sodelovanju vsaka in svoji strani elektrificirali avstrijska in jugoslovanska železniška uprava. Dela so zahtevala zlasti v zadimljenem predoru, enem najdaljših v Evropi, mnogo znanja in naporov od delavcev in tehnikov obeh držav.

Otvoritvene proslave v Področčici, ki so ji dajale avstrijske in jugoslovanske zastave slavnostni okvir, so se poleg koroskega deželnega glavarja Wedeniga udeležili mnogi najvišji predstavniki oblasti in raznih upravnih ustanov, pa tudi lepo število domačega prebivalstva. V vrsti nagovorov je bil poudarjen veliki pomen izvedene elektrifikacije tega odseka železniške magistrale, ki povezuje severozahodne dežele z jugovzhodnimi, govorniki pa so podčrtali tudi veliki prispevek k nadaljnemu tesnejšemu povezovanju med obema deželama to in onstran Karavanškega tunela. Tako je generalni direktor avstrijskih zveznih železnic dr. Schantl izrazil željo, da bi bila otvoritev tega elektrificiranega odseka vzpodbuda za nadaljnje sodelovanje in pospešen razvoj prometa med obema deželama. Ravnatelj ljubljanske železniške direkcije dr. Lipin pa je dal poudarka želji, da bi ob medsebojnem razumevanju opravljeno

delo tudi v bodoče čim bolj združevalo obe deželi v sodelovanju.

Minister Waldbrunner je v svojem slavnostnem otvoritvenem govoru označil izvedbo elektrifikacije proge od Področčice do Jesenic kot razveseljivo dejanje mednarodnega sodelovanja. Ko je orisal pomen dovršenega dela za povečanje zmogljivosti proge ter podčrtal obojestranski prispevek k skupnim naporom, je posebej izrazil željo, naj bi se to skupno delo vrednotilo kot prispevek k mirnemu sožitju Avstrije s sosednimi narodi in z Jugoslavijo še posebno. Jugoslovansko vzpodbudo za pospešeno elektrifikacijo skupne postaje na Jesenicah — je dejal — občutimo kot pozitiven doprinos takemu sožitju. Zagotavljam — je poudaril minister Waldbrunner na koncu — da bo z naše strani storjeno vse za čimbolj tesno in uspešno sodelovanje.

Po zvokih avstrijske in jugoslovanske himne je najnovejša avstrijska električna lokomotiva potegnila garnituro modernih vozov z gosti proti predoru čez mejo in se po štirinajstih minutah ustavila na

novi razsežni jeseniški postaji. Po obeh himnah in dobrodošlici, ki jo je izrekel jeseniški mestni župan, je generalni direktor jugoslovanskih državnih železnic iz Beograda dr. Bogovac poudaril, da je bilo skupno delo na pomembnem mednarodnem stikališču opravljeno v korist ljudstva in za povezovanje med narodi ob dobrem sosedstvu. Njegov govor je izzvenel v želji, da bi se utrdilo in nadalje razvijalo prijateljstvo med Avstrijo in Jugoslavijo.

Po končani slovesnosti so bili vsi udeleženci iz Avstrije gostoljubno povabljeni v restavracijske prostore jeseniške postaje, kjer je preostali čas pred povratkom ob izvrstni kapljici in izdatnem prigrizku hitro potekel. Jugoslovanski predstavniki pa so bili povabljeni v Beljak, kjer je slavnostno kosilo v kolodvorski restavraciji zaključilo proslavo med Področčico in Jesenicami uspešno in vzajemno opravljenega, za obe sosednji deželi pa tudi v širšem mednarodnem merilu pomembnega in koristnega dela.

Izdatne subvencije cerkvam v Jugoslaviji

Skoro 200 milijonov dinarjev je znašala lansko leto denarna pomoč, ki jo je dala jugoslovanska država verskim skupnostim, duhovnikom in njihovim stanovskim združenjem. Največji del teh sredstev, ki jih je dala deloma jugoslovanska zvezna vlada, deloma pa so jih prispevale posamezne ljudske republike, so — kakor poroča Jugopres — prejele tri največje verske skupnosti v Jugoslaviji: srbska pravoslavna cerkev je prejela 78,221.000, katoliška cerkev 59,510.000, islamska verska skupnost pa 55,000.000 dinarjev. Manjše zneske so prejele tudi zveza starokatoliških cerkev, zveza židovskih verskih občin in evangelska cerkev.

Izdaten del teh subvencij, okrog 78 milijonov, je bilo danih direktno v podporo verskim skupnostim, nad 61 milijonov so prejeli duhovniki kot prispevek za njihovo socialno zavarovanje, okoli 12 milijonov pa so zvezna in republiške vlade prispevale za osebno pomoč onemoglim in ostarelim duhovnikom ter onim siromašnim duhovnikom, ki se v pasivnih krajih

ne morejo vzdrževati s prispevki vernikov.

Določene vsote iz direktnih subvencij so verske skupnosti porabile za gradnjo in popravilo cerkev in samostanov ter za verske šole. Srbska pravoslavna cerkev je prejela za popravilo cerkev nad 3 milijone, za bogoslovno fakulteto v Beogradu pa milijon dinarjev. Za popravilo katoliških cerkev je bilo določenih nad 3 milijone dinarjev, za dograditev frančiškanske cerkve v Beogradu pa 2 milijona. Bogoslovna fakulteta v Ljubljani je prejela subvencijo 3,227.000 dinarjev, islamska verska skupnost pa 4 milijone dinarjev za dograditev džamije v Beogradu.

Poleg teh subvencij, ki so jih lani prejela verske skupnosti od jugoslovanske zvezne vlade in republiških vlad, so prišle v prid cerkvam in samostanom tudi še znatne vsote, porabljene za ohranitev in restavriranje kulturnih spomenikov, med katerimi je precej zgodovinsko pomembnih cerkev in samostanov. Denarna sredstva v to svrhu pa dajejo zavodi za zaščito kulturnih spomenikov.

Nižje cene in potne olajšave

bodo pritegnile več letoviščarjev v Jugoslavijo

Kakor vse kaže, bodo letos jugoslovanska obmorska in druga letovišča uspela pritegniti znatno več tujih turistov in obiskovalcev kakor lani. Na temelju lanskoletnih izkušenj so se gostinska podjetja odločila za znižanje cen. Dočim obseg tega znižanja za domače letoviščarje in dopustnike še ni dokončno določen, je o hotelskih cenah za inozemske turiste že znano, da bodo v glavni sezoni za 7 do 10 odstotkov nižje kakor so bile lani, v izvensezonskem času pa bodo nižje za 15 do 20 odstotkov. Turistične takse v letoviških krajih, ki so ponekod znašale do 110 dinarjev, bodo tudi znižali in bodo znašale povprečno le 20 do 40, največ pa 60 dinarjev.

Pa ne samo nižje gostinske cene, tudi razne olajšave pri potovanju v Jugoslavijo bodo nedvomno ugodno vplivale na poživitev tujskega prometa iz inozemstva. Jugoslovanska vlada je znižala takse na vstopne in izstopne turistične vize večinoma na polovico dosežane višine, razen tega bo, kakor smo že poročali, mogoče dobiti pocenjene izletniške vize z veljavnostjo treh dni. Tudi glede carinskih predpisov so predvidene razne olajšave, predvsem bodo omiljene formalnosti ob prestopu meje, formularji za takojmenovano carinsko deklaracijo bodo enostavnejši, za gotove predmete pa sploh ne bo več treba izpolnjevati posebnih carinskih listin. Glede denarja je že nekaj časa v veljavi nov predpis, po katerem lahko nosijo potniki s seboj čez mejo do 3000

dinarjev v stodinarskih in nižjih bankovcih, dočim je bila ta vsota pred nedavnim še omejena na 1500 dinarjev. Za lažjo namenjava denarja pa bo jugoslovanska Narodna banka odprla mnoge nove menjalnice na raznih prometnih središčih in tudi v večjih hotelih.

Mednarodna organizacija za mladino

Inštitut mednarodne organizacije UNESCO, ki proučuje celotno mladinsko vprašanje, je prilagodil svojo organizacijo in program dejanskim potrebam. Njegov osnovni cilj je, da organizira mednarodne mladinske sestanke, na katerih naj bi omogočili vodstvom mladinskih organizacij po svetu, da primerjajo in izmenjajo svoje izkušnje pri delu v mladinskih organizacijah po svojih deželah. Izmenjajo naj izkušnje in gledišča glede vzgoje mladine v duhu mednarodnega razumevanja in sodelovanja, kakor tudi pri uvajanju nove tehnike v mladinsko dejavnost in pri izkoriščanju prostega časa mladine.

V letih 1951 in 1952 so bili osnovani trije mednarodni inštituti, ki naj med seboj tesno sodelujejo. Vsi se nahajajo v Zahodni Nemčiji: v Hamburgu je sedež inštituta za prosveto, v Kölnu sedež inštituta za socialne znanosti, v Münchenu pa je sedež inštituta za mladino. Vsi inštituti delajo samostojno, nadzira jih pa nadzorni svet, katerega člane je imenoval direktor UNESCO.

PO ŠIRNEM SVETU

Rim. — Podpredsednik vlade in voditelj socialnih demokratov Italije, Saragat je v soboto v svojem govoru, v katerem se je dotaknil tudi kongresa socialistične stranke, ki se bo začel prihodni teden v Benetkah, stavil voditelju socialistične stranke Nenniju pogoje za združitev obeh strank. Kongres bo prispeval k združitvi, je dejal, če bo Nenni prenehal s stiki s Komunistično stranko Italije.

Budimpešta. — Organi notranjega ministrstva so na podlagi prijav preiskali domove študentov v Budimpešti. V nekaterih domovih so našli avtomatsko orožje, pištole, večje število nabojev, protirevolucionarne publikacije in ukraden denar. Policija je aretirala več ljudi, ki so pripadali ilegalni organizaciji in delovali proti državi. Preiskave nadaljujejo.

London. — Tu pričakujejo, da se bo zaradi pomanjkanja nafte ponovno zvišalo število brezposelnih v Angliji. Brezposelnost pa bo narasla tudi zaradi zmanjšanja oborožitve. Tako bodo morali do konca aprila odpustiti nadaljnjih 300 do 400 tisoč delavcev. Računajo, da bodo posledice petrolejske krize trajale v Angliji do jeseni.

Katno. — O čiščenju Sueškega prekopa je sekretariat Združenih narodov objavil svoje mesečno poročilo. Med drugim je rečeno, da je brodogradnja OZN dvignila že več kot polovico potopljenih ladij, ki zapirajo prekop. Izmed 42 potopljenih objektov so jih že odstranili 24. Dela načrtno nadaljujejo, tako da bodo marca lahko plule skozi prekop ladje do 10.000 ton, maja pa bo prekop že odprt za vse ladje.

Bonn. — Obrambni minister Strauss je v zveznem zboru izjavil, da je Zahodna Nemčija pripravljena vključiti 1. julija tri svoje divizije v vojsko Atlantske zveze. Vse tri bodo pehotne in bodo štejele po 12.000 ljudi. Do konca leta bodo opremlili za atlantsko vojsko še dve tankovski diviziji.

Tokio. — Japonci in Filipinci se pogajajo, da bi japonske družbe na podlagi sporazuma o reparacijah dvignile z morskega dna 311 ladij, ki so bile potopljene v filipinskih lukah. Te ladje so bile potopljene med drugo svetovno vojno.

Washington. — Predsednik Združenih držav Amerike je priporočil Kongresu, naj privoli v večje priseljevanje v ZDA. Kongres naj bi tudi dovolil večjemu številu beguncev, da se naselijo v ZDA. Število gospodarskih in begunskih priselencev naj bi se dvignilo od sedanjih 154.000 na 219.000 na leto. S tem bi lahko ZDA sprejele tudi več madžarskih beguncev.

London. — Laburistični poslanec v Spodnjem domu Emrys Hugues je izjavil, da je »ena najhujših posledic sueške politike prodiranje Nemčije na bližnje-vzhodni trg«. Kakor je rekel, je Nemčija predlagala, naj bi prihodnji mesec organizirali v Kairu industrijski velesejem. Minister za trgovino je rekel, da je nujno potrebno urediti z Egiptom splošna politična in finančna vprašanja in šele potem obnoviti britansko-egiptsko trgovino.

Port Said. — S prihodom 480 brazilskih vojakov v Port Said se je število mednarodnih sil OZN povečalo na 6000 ljudi. Na sedežu OZN so sporočili, da te sile zadostujejo za izvršitev naloga, ki jih postavljajo Združeni narodi. V mednarodnih silah se doslej nahajajo vojniki Brazilije, Danske, Finske, Indije, Indonezije, Jugoslavije, Kanade, Kolumbije in Norveške.

Bukarešta. — Po uradnih romunskih poročilih je v nedeljo romunsko ljudstvo 96-odstotno volilo svojo ljudsko skupščino. Volilci so oddali svoje glasove 99-odstotno enotni listi in tako izvolili vseh 437 kandidatov za bodoči romunski parlament. Večina kandidatov so komunisti, vendar pa so med poslanci tudi nekomunisti, ki so bili znani socialdemokrati in so bili šele pred kratkim rehabilitirani in izpuščeni iz zapora.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Švicarsko posojilo Mednarodni banki

V tromesečju, ki se je zaključilo konec septembra 1956, je imela Mednarodna banka za obnovo in razvoj 8,4 milijona dolarjev čistega dobička (v istem razdobju leta 1955 6,2 mil.). Dobiček je šel v rezervo, ki je potrebna za jamstvo podeljenih posojil. Bančne rezerve so konec septembra dosegle 240 milijonov dolarjev. V omenjenem tromesečju je banka podelila za 34 milijonov dolarjev posojil — dve posojili Avstriji in eno Kostariki. Tako je število vseh posojil doseglo 153, ki so bila podeljena 44 državam v skupnem znesku 2 milijard 754,1 milijona dolarjev. Do konca septembra je bilo vrnjenih za 264,5 milijona dolarjev posojil.

Švica bo podelila mednarodni banki posojilo 200 milijonov švicarskih frankov (okoli 47 milijonov dolarjev). Nedavno sta postali članici mednarodne banke Argentina, ki je podpisala za 150 milijonov dolarjev delnic, in Viet-Nam, ki je podpisal 12,5 milijona dolarjev.

Jugoslovanski uvoz in izvoz v letu 1956

Jugoslovanski izvoz se je v letu 1956 povečal nasproti letu 1955 za 25,3 odstotka in je po vrednosti znašal 96 milijard 439 milijonov dinarjev. Po količini je bil lanski izvoz večji od predlanskega za 67.410 vagonov.

V Jugoslaviji so lani uvozili blaga za 141 milijard 754 milijonov dinarjev, to je za 9 milijard 466 milijonov več kot prejšnje leto. Navzlic povečanemu izvozu se je lani zmanjšala pasiva jugoslovanske trgovinske bilance za 10 milijard dinarjev. Pasiva trgovinske bilance za lani je pokrita do višine 70 odstotkov z uvozom blaga iz tako imenovane tripartitne pomoči Jugoslaviji, ostalo razliko pa bo treba kriti z dohodki raznih uslug in s posojili.

Privabila jih je slovenska koroška pesem...

Značaja in čustev koroških Slovencev ničesar drugega ne izraža tako globoko in pristno, kakor prav naša pesem, slovenska koroška narodna pesem, ki je našega človeka spremljala povsod na njegovi življenjski poti: v veselju in žalosti, pri delu in zabavi, v srečnih dneh, prav tako pa tudi v usodnih trenutkih, ko se je naš človek uprl nasilju in začel boj za srečnejše dni našega ljudstva, za lepšo bodočnost človeštva. In ta naša pesem je našla pot tudi v srca vseh ostalih Slovencev, postala je bistven del kulture vsega slovenskega naroda, opevana kot biser slovenske ljudske umetnosti.

Se prav posebno pa si osvaja naša pesem vedno nove prijatelje, če jo zapojejo naši domači pevci, saj je znano in priznано dejstvo, da je nihče drugi ne zna zapeti tako doživeto, tako toplo. Zato je ob vsaki taki priložnosti

deležna prisrčnega sprejema in nepopisnega navdušenja, bodisi da jo naši zbori ponese med Slovence izven naše domovine, bodisi da nas obiščejo naši bratje na naših domačih tleh in jo poslušajo tukaj, kjer je nastajala. Vsako tako srečanje je potem doživetje posebne vrste tako za naše koroške pevce, kakor tudi za vse tiste poslušalce, ki so z odprtimi srci prisluhnili naši pesmi ter jo sprejemali kot najlepše darilo, ki ga brat bratu poklanja v prisrčen dar.

Ciril Cvetko, ravnatelj in dirigent mariborske Opere, pod katerega vodstvom je Slovensko narodno gledališče iz Maribora leta 1955 gostovalo v celovškem Mestnem gledališču, je o takih srečanjih s slovensko koroško pesmijo napisal v glasilu Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije „Sodobna pota“ naslednji članek:

Korošci so nas obiskali

Junijsko jutro 1955 v celovškem gledališču. Na hodnikih, v garderobah in na odru oni značilni, isti nemir kakor pred premiero. Pred premiero? Saj po desetih predstav vendar ni mogoče govoriti o premieri! In vendar. Ali ni posebna, enkratna predstava »Prodane neveste« v teh izrednih okoliščinah, predstava za koroške Slovence, ki so prihiteli iz bližnje in daljne okolice, da bi videli Opero iz svoje domovine, da bi v celovškem gledališču slišali svojo besedo, ali ni ta predstava več kot premiera? In za ansambel, ki je prvič krepko prestopil tla svojega matičnega mesta, ki mu je bila zaupana naloga, da ponese svojo umetnost rojakom onstran meje?

In nato še kratko sporočilo: pred predstavo bodo nastopili združeni slovenski pevski zbori. Počakajte! Pevski nastop pred operno predstavo? No, počakali bomo in se pač prilagodili posebnim okoliščinam.

Počasi grem proti odru. Obstanem za zaveso. V neskončni zbranosti zazveni koroška ljudska pesem, sprva malo zadržano, nato pa bolj in bolj sproščeno, toplo in občuteno. Kakšen preprost, pa vendar kultiviran, v najboljšem smislu besede ljudski umetniški izraz, ki ne pozna slepomišljenja, ki so mu tuja umetničenja in zunanji efekti, kakšen plemenit način podajanja, ki je ves v službi svojega ljudskega izročila! Narahlo odgrnem zaveso. K zboru se sklanja bled, koščen mož, ki s preprosto kretnjo ne nakazuje le fraze za frazo, ki z mirno roko ne gradi le pesmi za pesmijo in jim posreduje pravo občutje, ki je kar zlit s svojim ansamblom, ki z njim strastno izgovarja, da, z njim celo poje.

Pozabil sem na predstavo, ki me je ča-

kala. Pozabil sem na to, da sem sredi Celovca, roke so se ob koncu same od sebe zganile v odobravanje. In ko sem se ta hip ozrl okrog sebe, sem se v zadovoljstvu nehote nasmehnil: tu za menoj je bil zbor, tu sta bila orkester in balet mariborske Opere. Prišli so in z zadržanim dihom poslušali tudi oni, privabila jih je sloven-

Bil je drugačen koncert, kot so običajno. Sicer je v Filharmonični dvorani v Ljubljani koncertov mnogo in odličnih z uglednimi umetniki od vsepovsod. Pa vendar malo kdaj so pevci peli tako od srca, kot je bilo na koncertu združenih pevskih zborov iz Kotmare vesi in Bilčovsa iz Slovenske Koroške.

Brez fraka je bil dirigent, nič komornega ni bilo na pevcih in v rokah se jim niso obračale mape s šumečimi notami kantat, pa vendar to, kar so peli, je bilo del njihovega bistva, ki se ga najbolj zavedo takrat, kadar zapoje — poskočno in žalostno, okroglo in tiho, tako kot je nji-

ska koroška pesem, peta iz dna srca sredi Celovca, presenetili sta jih toplina in neposrednost njihovega nastopa.

Se mnogokrat smo se nato v Mariboru spominjali tega prisrčnega srečanja. In predstava »Prodane neveste« v Celovcu je bila prav gotovo daleč najboljša, kar jih je mariborska Opera kdajkoli izvedla. Ne dvomim, da je z nezaupanjem pričakovani nastop dvignil razpoloženje.

Pred nekaj dnevi sem se ponovno srečal s koroškimi pevci. Tokrat sredi zimske Ljubljane. Srečanje je bilo enako prisrčno kot pred letom dni. Saj pa so najbrž tudi bili isti pevci kot takrat v Celovcu, isti je bil zborovodja, ista je bila tudi toplina in neposrednost. Menjali so se le naslovi izvedenih skladb, nova so bila imena skladateljev oziroma prirediteljev pesmi. Nova je bila tudi publika.

In kakor lani v Celovcu: kontakt med odrom in dvorano je bil vzpostavljen takoj po začetku. Vsa številna darila so bila v resnici zunanji izraz globoke naklonjenosti in tople zahvale, s katero so Ljubljančani pozdravili Korošce v svoji sredi.

„Slovenski poročevalec“ pa je po gostovanju združenega zbora iz Bilčovsa in Kotmare vesi v ljubljanski Filharmoniji objavil poročilo, v katerem je med drugim rečeno:

Peti — živeti

hova koroška zemlja onstran Karavank. Peli so lepo in ubrano. Toda kaj bi jih ocenjevali po notah in z akademskimi milimetri v rokah, ko pa sami niso študirali po glasbenih akademijah, ampak kot je vsakemu med njimi vsajen prirodni glas in v srce želja, da radi poje. Vsak med njimi je skoro lahko solist. Mladi Štosirjev Franci z osemnajstimi leti in pšeničnimi lasmi nad okroglim obrazom, ki doma trdo dela na kmetiji sam z 80-letnim dedom, poje s svojim zvonicim tenorjem tako naravno, kot da bi govoril. Sam dirigent in skladatelj Pavle Kernjak ima za sabo dobra dva razreda osnovne šole in še

Pridite na koncerte narodnih pesmi!

Slovenska prosvetna zveza bo priredila v nedeljo, dne 10. februarja 1957 v naslednjih krajih koncerte narodnih pesmi:

ob 14.30 uri v Borovljah v dvorani pri Justu,

ob 17.00 uri v St. Janžu v R. pri Tišlerju,

ob 20.00 uri v Svečah pri Adamu.

Nastopila bosta moška in mešana zhora iz Kotmare vesi in Bilčovsa pod vodstvom centralnega pevovodje tovariša Pavla Kernjaka. Izvajali bodo program, s katerim so želi lepe uspehe na svojem gostovanju v Ljubljani in Kranju.

Vedno se veselimo naše domače pesmi, zaradi tega ji bomo tudi ob teh koncertih prisluhnili v obilnem številu. Vabljeni vsi!

Slovenska prosvetna zveza

Prešernov dan — naš kulturni praznik

Slovenski narodno osvobodilni svet, prvi parlament slovenskega naroda, je dne 1. februarja 1945 izdal odlok o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda, v katerem se glasi:

Osmi februar, dan smrti dr. Franceta Prešerna, slovenskega književnega genija, se proglašajo za kulturni praznik slovenskega naroda. Ta dan naj se poslej s proslavami in svečanostmi praznuje po vseh slovenskih prosvetnih in kulturnih ustanovah ter zavodih. Ves slovenski narod naj se proslavam svojih kulturnih in prosvetnih ustanov pridruži in pri njih sodeluje.

Od takrat dalje obhaja ves slovenski narod, bodisi v domovini bodisi izven njenih meja, 8. februar kot svoj največji kulturni praznik, zavedajoč se, da je Prešeren osrednje žarišče in temelj slovenske kulture, veliki sin slovenskega naroda, ki je in bo ostal slovenskemu ljudstvu vedno njegov največji besednik in voditelj.

Tudi koroški Slovenci se kot živ del slovenskega naroda zlasti ob tem prazniku zavestno priznavamo k vseslovenski kulturi in s tem k geniju Francetu Prešernu, ki je s svojim velikim delom postavil granitni temelj za vse življenje in bodočnost našega rodu, najlepše opevan v »Zdravljici«, ko je zapel:

Žive naj vsi narodi
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan;
ko rojak
prost bo vsak;
ne vrag, le sosed bo mejak.

pisanja in branja se je moral učiti pri šentiljskem župniku, pozneje pa vse do danes kmetovati, pa vendar: »Za glasbo bi umrl«, mi je rekel. Njegov sin solist Miro je res obiskoval tudi dve leti glasbeno šolo v Sloveniji, a njegovo petje in lastne skladbe odkrivajo predvsem priroden glasben talent. Čez dan vse do pozne noči vsi pevci delajo po kmetijah, v službah. Samo vsako soboto ali vsako drugo soboto, če ni pred durmi koncert, se dobijo na vajah, v šoli, kjer so domače razmere še toliko dobre, da lahko vadijo slovensko petje. Seveda pa bi kljub temu marsikomu iz malodušnosti volja upadla, če bi ne bilo tudi takih, kot je kmečka grča Miha Pack, ki z vso družino hodi k petju. In če Packov solist, sin Jozi zapoje z rahlo tresočim glasom »Z nobenim purgarjem«, se dirigentu in pevcem in poslušalcem nasmeji srce.

Gostovanje pri nas, kamor jih je povabila Zveza Svobod, je bilo zanje velika vzpodbuda. Vselej je treba najti neki cilj, sva se pogovarjala s Francijem Zwitterom

(Nadaljevanje na 6. strani)

Dr. MIRT ZWITTER

Južna Tirolska — manjšinski problem Nemcev

(Ob desetletnici italijansko-avstrijskega sporazuma v Parizu)

Mislím, da imamo na Južnem Tirolskem že danes priliko za opažanja pojavov, ki jih je smatrati za posledico opisane miselnosti. Značilno je vsekakor, da se je za Hitlerjevo preseljevanje iz katoliške Italije prijavil tudi briksenški škof s celotnim stolnim kapitljom. Danes je istega izvora neizprosno zatiranje vsake posebne politične grupacije izven »Južnotirolske ljudske stranke« v vrstah same manjšine. Vse to se dogaja pod neodvmljivo parolo »Eiserner Zusammenhalt«, kdor greši proti njej, je isti trenutek izobčenec. V znamenju discipline se je tudi dogodilo, da je do konca leta 1942 sredi vojne nad 70.000 Nemcev zapustilo svojo južnotirolsko domovino in sledilo zvesto paroli »Heim ins Reich!« ter na ta način močno okrnilo pozicije manjšine — v zadovoljstvo italijanskih računov, ki so zabeležili kot posledico močan porast italijanskega odstotka prebivalstva po vseh mestih in tržkih središčih dežele.

Ali drugi pojav, ki sem ga imel priliko opazovati kot osebna priča: Bila nas je večja družba izletnikov ob dobri tamošnji domači kapljici v lični in dobro obiskani gostilni sredi Južne Tirolske. Bili smo

gostje v tuji deželi in se zabavali, ne da bi se zmenili za ostalo okolico velikega gostinskega lokala. Tako niti opazili nismo, da se je bila pri sosednih mizah zbrala večja strnjena skupina domačih izletnikov. Imeli smo jih za turistične izletnike, dokler ni zadonela rezka komanda in je po par uvodnih akordih gitare že kar kot prva pesem udarila na naša ušesa... da, še danes mi je v ušesih refren: »... Adolf Hitlers Leibstandarte, das beste Chor der Welt!« ... To leta 1955 jeseni, sredi manjšinskega ozemlja, ki ga je Hitler prodal brez pomislekov italijanskemu fašističnemu imperializmu.

Morda mislite na enkratno neokusnost nekdanjih hitlerjevskih mladincev ali obujanje spominov vojaških povratnikov, ki so ob užitem vinu zapadli za trenutke preteklosti? Motite se: Pred nami je sedela družba okrog 80 ljudi vseh starosti od 18 do 65 let, moški in ženske, očitno pretežno meščanskih slojev, zrelí letniki, trezni in nevinjeni. Možakar gotovih 60 let, debeluški tip malomeščanskega notarja ali profesorja, je najbolj napenjal žile vrata, bil je ves zaripel...

Nismo gledali, zijali smo, poslušali vse

to dogajanje pa z občutki, ki mi jih je obrazložil miren in razsoden podjanski kmet: »Čeprav smo gostje — jaz bom udaril! Ne prenesem več tega, preveč sem doživel v prošlosti ob spremljavi tega prokletega tuljenja! Pomiril se je šele, ko sem ga peljal pred vrata in ga opozoril na popolno brezbriznost treh karabinerjev, ki so v polni službeni opremi opravljali svojo patroljo v eni sosednih sob gostilne.

Tako smo ostali neme priče čudnih pojavov, osupli gostje v tuji deželi.

Drugo jutro sem bral dnevnik nemške manjšine »Dolomiten«, ki izhaja v Bozenu. Na vidnem mestu je poročal o veliki nadstrankarski demonstraciji za Južno Tirolsko v Grazu, na kateri da je po poročilu v katoliški založbi izhajajoče »Kleine Zeitung« izjavil deželni glavar Krainer: »... Avstrija k dogodkom v Južni Tirolski ne more molčati. Bratom onstran Brennerja pa kličemo, mi Štajerci smo v duhu in s srci pri vas, mi smo vam ob strani in vam bomo pomagali, kjerkoli bomo mogli.« Narodni poslanec dr. Reimann pa je naglašal v svojem nagovoru: »Čakanje v molku ni na mestu«, v katerem je nato ožigosal predvsem nacionalno nadutost italijanskih oblasti v Južni Tirolski. Tirolski deželni poslanec OVP Luggler pa je rekel na tem zborovanju: »Sedaj je vrsta na Italiji, da dokaže svojo dobro voljo...«

Na enih naslednjih strani pa se je dolga razprava bavila z »Zidavo stanovanj kot najnevarnejšega sredstva raznarodovanja«. Prišla je do zaključka, da Italijani uporabljajo vsa le možna sredstva, da bi po starem receptu fašistov Južne Tirolce z doseljevanjem čimprej na lastni zemlji spravili v položaj manjšine.

Bral sem, se zamislil. Čudil se nisem več. Od tedaj sem bolje razumel tudi članek »Dolomiten« od dne 8. junija 1955, ki je napadel člen 7 avstrijske državne pogodbe kot popolnoma odvisen, ker da je že prva republika Avstrija dokazala svojo dobrohotno ravnanje z narodnimi manjšinami in ima Avstrija stoletne izkušnje na področju narodnosti, tako da resnično ne bi bilo potreba predpisov za ravnanje z manjšinami... Samo zelo slepemu šovinizmu je pripisati za Južne Tirolce vsekakor jako nevarni zaključek istega članka, »da bo v vsakem slučaju zadržan (avstrijske) vlade nasproti njenim manjšinam služilo kot merilo, kaj more Avstrija od drugih vlad (na primer italijanske) zahtevati za pripadnike svoje narodnosti.«

Od takšne duševnosti manjšine ni daleč do poročila listov, da so 15. avgusta lanskega leta brez posebnega povoda iz »nepojasnjenih vzrokov« pretepli v neki južnotirolski vasi italijanskega carinika do smrti.

(Nadaljevanje sledi)

Foltej Hartmann petdesetletnik

Poznali smo ga kot mladeniča, sina naše vasi, poznamo ga kot moža. V teh dneh, ko dopolnjuje petdeseto leto svojega življenja, smatramo za umestno, da se ga ob njegovem življenjskem jubileju spomnimo tudi v našem listu. Nismo našli primerne slike od njega, ker se Foltej po svoji osebnosti nikdar ne postavlja v ospredje. Morda pa slika tudi ni potrebna, ker ga pozna vsa Koroška, kjer živi slovensko ljudstvo v Zilji in Rožu, na Gurah in v Podjunu.

Poleg prizadevanja za vsakdanje življenje je Foltej Hartmann od rane mladosti povezan z našo prosveto in v prvi vrsti z gojitvijo slovenske pesmi na Koroškem. Vse življenje je želen lepote, pravičnosti in resnice, doprinese v veliki meri svoj delež k rasti in razvoju slovenske pevke kulture na Koroškem v spoznanju, da ravno ob pesmi zaslužitimo vsi Slovenci zavest narodne in kulturne enotnosti in medsebojne duhovne povezanosti. Zaveda pa se tudi, da s pesmijo podajamo v deželi, kjer živita drug ob drugem dva naroda, roko vsakemu, ki v srcu dobro misli.

V prepričanju, da je naša pesem dragocen doprinos k gradnji slovenskega kulturnega življenja, se ji je posvetil že v svoji rani mladeniški dobi. V okviru prosvetnega društva je izveščal krajevni pevski zbor v Pliberku, ki je kmalu zaslovel po svoji kakovosti, ker je imel požrtvovalnega in nadarjenega pevovodjo. Kmalu je ta pevski zbor nastopal pri številnih narodnih prireditvah ali na samostojnih koncertih. Foltej je kmalu sodeloval tudi pri drugih pevskih zborih in vodil koncerte združenih zborov. Med prvo in drugo svetovno vojno je bilo zelo razgibano pevsko življenje na Koroškem in kmalu so naši zbori s Foltejevimi sodelovanjem zasloveli na številnih gostovanjih tudi preko meje.

Ni minila nedelja in nešteto večerov ob delavnikih, da se ne bi bil Foltej nesebično žrtvoval našemu petju. S svojim značajem in pristnim tovariškim odnosom si je osvajal pevce in pevke, radi so ga imeli in uspehi so bili razveseljivi. Temne sile pa so naše petje sovražile in z njimi one, ki so petje gojili. Med vojno so Folteja odgnali nacisti v taborišče groze in smrti, v Dachau. Toda tudi tam med do smrti trpinčenimi, ponižanimi in razžaljenimi, se je oglasila naša pesem, ki ni izumrla kljub najhujšemu nasilju. Foltej je zbral v nepopisno težkih okoliščinah pevce in njegov zbor je narastel do 60 članov. Z domačo pesmijo je zbor tolažil in dvigal moralno na smrt obsojenih. Širok slovenskega sveta se najdejo sotrpini, ki pravijo z vso hvaležnostjo: „Foltej, naš pevovodja iz Dachau“.

Po vojni se je spet z vso žilavostjo posvetil obnovi pevškega gibanja. V funkciji centralnega pevovodje SPZ je deloval pri posameznih zborih in skupnih koncertih. Sodeloval je kot pevovodja pri nastopu pevcev na izseljeniški proslavi leta 1946, udeležen je bil na veliki pevski turneji v Sloveniji in na Hrvaškem leta 1947, kjer so koncertirali v 16 krajih, sodeloval je pri tekmovanju pevskih zborov ob 40-letnici SPZ in pri koncertih združenih zborov v celovškem Mestnem gledališču, v ostalem pa pri številnih manjših prireditvah. Mnogo truda je v zadnjem času spet posvetil podjunskim pevskim zborom, s katerimi je absolviral več uspešnih koncertov in gostovanj.

Beležke so seve samo utrinek iz obsežnega in vsestranskega Foltejevega udejstvovanja na področju pevke kulture in druge prosvete. Pred leti se je poročil z eno izmed šestih sester-pevk, z Reziko iz ugledne Smrtnikove družine v Kortah. Ustanovil si je svoje družinsko ognjišče v krajeno slikovitih Kortah, kjer mu raste živahen mlad naraščaj. Ko mu ob njegovem rojstnem dnevu iskreno čestitamo, mu želimo še številno let neskaljene sreče in zadovoljstva v prepričanju, da bo svoje hvaležne pevce z nezmanjšano prizadevnostjo in idealizmom še vodil od uspeha do uspeha.

Naši športniki sodelujejo pri smučarskih prireditvah

Naši smučarji, včlanjeni v Slovenski fizikulturni zvezi, se uveljavljajo in sodelujejo pri zimsko-športnih prireditvah. Uspeli smučarski skoki v Zahomcu, o katerih poročamo na drugem mestu, so za nami. V prihodnjih dneh bo pa skupina šentjanskkih smučarjev udeležena pri zaključnih prireditvah tradicionalnega smučarskega tedna v Črni v Mežiški dolini. Odposlanstvo Športnega društva v Št. Janžu, sestojajo iz dveh mladincev in dveh članov, odpotuje danes v Črno. Druga skupina pa bo nastopila v Bistrici v Rožu. Prvo skupino bo vodil Hanzl Inzko, drugo pa Hanzl Weiss. Želimo našim športnikom povsod obilo uspeha!

IV. mednarodni skoki za „Ziljski pokal“ v Zahomcu

Zadnjo soboto, dne 2. 2. 1957, so se vršili v Zahomcu v Zilski dolini že četrty mednarodni smučarski skoki za »Ziljski pokal«. Tudi tokrat se je zbralo ob 30-metrski skakalnici leno število priateliev zimskega športa iz Zahomca in okoliških vasi, da vidijo domače in tuje tekmovalce v priateliskem merjenju sil in spretnosti v tej športni disciplini.

Številna udeležba tekmovalcev je pokazala, da je zahomška prireditev pri koroških in tuih tekmovalcih zelo priljubljena. Prijetno zimsko sonce je obsevalo nabočie skakalnice ko je dal predsednik Koroške in vzhodnotirovske smučarske zveze, gospod Albert Bildstein, znamenje za start. Skupno je nastopilo 23 tekmovalcev: trije iz Slovenije, dva iz Italije ter 18 domačinov iz raznih koroških športnih društev. Že poskusni skoki so dali slutiti, da bo tokrat postavljen nov rekord na zahomški skakalnici.

In res, Lojze Gorjanc iz Slovenije, zmagovalec na I. mednarodnih skokih za

»Ziljski pokal«, je z daljavo 33,5 metrov postavil nov rekord skakalnice in že drugič zmagal ter si osvojil »Ziljski pokal«.

Pa ne samo gostie, tudi člani domačega društva so se dobro postavili. Poznalo se jim je, da so se v tečaju pod strokovnim vodstvom tov. Saksida iz Ljubljane mnogo naučili ter v tekmah s pridom uporabili svoje znanje. Seveda so imeli nekateri tudi slimo, toda šlo je vse brez težjih padcev ali drugih nezdod.

Ob pol petih popoldne je bila v gostilni pri Rihku razdelitev nagrad. Tudi ob tej priložnosti se je zbralo precej ljudi, da bi še od blizu videli in počastili zmagovite tekmovalce. Poleg vseh navzočih je predsednik športnega društva Zahomec še posebej pozdravil prisotnega predsednika Koroške in vzhodnotirovske smučarske zveze, gospoda Bildsteina, ter jugoslovanskega konzula v Celovcu, gospoda Mladena Devideja, ki sta se tudi letos odzvala vabilu na zahomsko prireditev. Nato

(Nadaljevanje na 8. strani)

Št. Peter na Vašinjah

Pred štirinajstimi dnevi je Markejeva družina v Št. Petru na Vašinjah preielala žalostno vest, da se je 27-letni sin Valentin Šilberger, rudar v solinah Neumühle v Nemčiji, smrtno ponesrečil. Za zaslužkom je odšel v tujino, ker je pričakoval, da bo z močnejšo nemško valuto na boljšem. Zares je dobil zaposlitev v rudniku solin, lepo je zaslužil in zgledno skrbel za dom in svojega 82-letnega očeta. Oče je dejal, da mu je bil sin Valentin desna roka, zaradi tega ga je žalostno obvestilo tem bolj bridko prizadejalo. Ponesrečeni je delal v rovu, kjer ga je zadel kamen in ga zasul. Sele po dveh urah so ga mogli spraviti na plano, toda bil je že mrtev.

Mrtvega Valentina Šilbergerja so prepeljali na dom. V ponedeljek minulega tedna so pokojnika ob udeležbi številnih žalnih gostov položili k trajnemu počitku na domačem pokopališču. Pogrebni svečanosti se je udeležilo tudi odposlanstvo njegovih delovnih tovarišev-rudarjev iz njegovega delovnega kraja. Pokojni je bil marljiv delavec in blažega značaja, posebno ker je tako požrtvovalno skrbel za svojega priletnega očeta. V ostalem se je v vsakem položaju zavedal, da je bil sin slovenskih staršev ter je ostal zvest svojemu slovenskemu pokolenju. Tako je bil med drugim tudi zvest naročnik in bralec Slovenskega vestnika.

Markejevemu očetu in ostalim sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje!

Borovlje

Smučanje je lep in plemenit šport, vendar beremo in slišimo kdaj pa kdaj, da se je kakšen navdušen smučar tudi ponesrečil in so poškodbe po večini težjega značaja. Tudi 18-letni strokovni učenec Siegfried Branter se je nedavno tega smučal na Zingarci. Toda imel je smolo, nesreča je hotela, da je tako hudo padel, da si je zlomil desni členek. Ponesrečenega fanta so prepeljali v bolnišnico v Celovec.

Radiše

Precej časa je že minulo, odkar smo se zadnjič oglasili v našem listu. Medtem se je tudi pri nas marsikaj dogodilo, kar pa smo zamudili pravočasno poročati in je sedaj že zastarelo. Na zalogi pa imamo tudi še nekaj svežih novic.

Marsikdo v bolj oddaljeni pa tudi v bližnji okolici še ne ve, da je postala naša itak zelo majhna občina z letošnjim letom še manjša. Brez vsakih vojnih zapletljav so nam sosede na zahodu odščitpili nekaj ljudi in ozemlja. Dve vasi, Zabrda in Strančiče, sta se počutili v okviru naše občine preveč osamljeni in sta tako dolgo silili proč od nas, da smo ju končno pustili iti, kamor ju je vleklo srce. Svojega obrobne položaja pa ti dve vasici tudi s priključitvijo k občini Žihpolje nista mogli spremeniti.

Že drugi teden je v Radišah v teku kuharski tečaj. Organiziral ga je v glavnem

neutrudni Šiman Wrulich, kuharico Ančko Kokotovo pa nam je posredovala Slovenska prosvetna zveza. Tečajnice so zelo marljive in z veseljem prihajajo tudi iz najbolj oddaljenih vasi, lahko pa bi jih bilo še več, če nekateri starši ne bi bili pod tako čudnimi vplivi, da branijo svojim hčerkam izobrazbo v domačem tečaju, v katerem se bodo mlade udeleženke naučile marsikaj koristnega za življenje in dom. Pravijo, da nam bodo tečajnice še med tečajem, posebno pa ob zaključku priredile veselo presenečenje. Smo zelo radovedni in bomo radi prišli, če nas bodo povabile.

Velikovec

Preteklo nedeljo dopoldne so v nekem odvodnem kanalu v Velikovcu našli znaneč pečarskega moistra Johana Heiditscha mrtvega s prebito glavo. Ponesrečen je odšel v soboto zvečer ob kakih osmih od doma in se napolil v gostilno k Mischitzu. Približno ob 22.00 uri se je dvignil in kakor pravijo, popolnoma trezen odpravil proti domu. Domov pa ni prišel več, drugi dan dopoldne so ga našli mrtvega v kanalu blizu omenjene gostilne. Domnevajo, da se je moister poslužil krajše poti čez obrežje pri odvodnem kanalu. Lahko, da je zaradi podedice zdrknil z obrežja in padel čez kakšnih 40 metrov visoko vzpetino, kjer je treščil z glavo ob kamenje in si zlomil lobanjo. Orožništvo je raziskavalo, kaj bi moglo biti vzrok nesreče, gre pa po vseh okoliščinah za nesrečo. Pokojni je bil petdeset let star.

Šiviljski tečaj na Gori pri Zgornji Vesci

Že pet tednov je pri Košarju na Gori živahno življenje in marljiva prizadevnost. Osem deklet in žena se v šiviljskem tečaju, ki ga je priredila Slovenska prosvetna zveza, uči spretnosti v šivanju in krojenju. Šiviljsko znanje je za deklet in gosposinjto zelo koristna zadeva, ker potem lahko sama iz lastnega napravijo potrebne obleke zase, za otroke in ostalo družino. Zaradi tega ni treba hiteti za vsako malenkost k šivilji, čeprav želimo vsem dovolj zaposlitve in zaslužka. Kakor pa slišimo, so poklicne šivilje itak preobremenjene z naročili.

Pod strokovnim vodstvom znane in priznane voditeljice šiviljskih tečajev Ančke Šušu so si tečajnice v kratkih tednih šolanja osvojile precejšnjo stopnjo znanja v šivanju, o čemer se je lahko vsakdo prepričal, ki je imel zadnje dneve priložnost, da se je pri njih ogledal. Vsekakor so tečajnice te zimske tedne dobro izkoristile in si pridobile trajno znanje. Tečajnice so iz Vesce, Gore in ena tudi iz Klopca. V splošnem vlada med tečajnicami najboljše tovariško razpoloženje, razigranost in složno medsebojno sodelovanje. Tudi to je v nemali meri zasluga spretnih voditeljic.

Uspeh tečaja je tudi v tem, da ga proti-propagandi z gotove strani ni uspelo razbiti, čeprav so pristopali k posameznim dekletom in jih hoteli odvrtiti od tega

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

VABILO

na zaključno prireditev.

Šiviljskega tečaja

ki bo v nedeljo, dne 10. februarja 1957 pri Košarju pri Sv. Luciji na Gori.

Spored:

1. Razstava šiviljskih izdelkov bo odprta od 9.00 ure dopoldne do 17.00 ure popoldne.

2. Ob 14.30 uri zaključna prireditev z raznovrstnimi nastopi tečajnic.

Vse prijatelje našega tečaja prisrčno vabimo in kličemo: Pridite vsi!

Tečajnice

Beljak

Iz statistike matičnega urada v Beljaku je posneti, da se je v minulem letu v mestu rodilo 1547 otrok, od katerih jih odpade 458 na mesto samo. Med temi rojstvi je bilo 265 otrok nezakonskih, to je 17 odstotkov. Na drugi strani je v Beljaku v minulem letu umrlo 626 oseb, od katerih jih je na mesto odpadlo 323. Iz tega sledi, da je znašal rojstveni presežek 135 otrok. Zakonskih zvez je bilo v istem časovnem razdobju sklenjenih 393 in jih od teh odpade na mesto 220. Nadalje je beljaški matični urad v minulem letu izstavil 1245 dokazil o državljanstvu, izstop iz cerkve pa je prijavilo 238 oseb.

Poleg drugega razvedrila obiskujejo Beljačani zelo radi kino-predstave. Preteklo leto so potrošili za obiske kino-predstav 5,6 milijona šilingov. Povprečno je prišlo na vsakega Beljačana brez razlike starosti 185 šilingov za kino-obiske. Tako bo verjetno tudi letos, ker že prejšnji mesec so naštel 70.110 obiskovalcev v posameznih kino-dvoranah. Predvajali so 30 filmov, med temi 13 ameriških, 9 nemških, 2 avstrijska, 2 italijanska, 3 francoske in 1 švedskega.

Cas obratovanja lekarn v velikovškem okraju

Okrajno glavarstvo v Velikovcu je odredilo v smislu zakona za obe javni lekarni v velikovškem okraju, to je za apoteko magistra dr. Otta Jobsta v Velikovcu in magistra dr. Ludwiga Herbsta v Pliberku, naslednje poslovne čase in pripravljenostno službo: Apoteka v Velikovcu je odprta vsak delavnik od 8.00 do 12.30 in od 14.30 do 18.00 ure, apoteka v Pliberku pa vsak delavnik od 8.00 do 12.30 in od 14.45 do 18.00 ure. Odredba, po kateri je v nujnih primerih tudi preko določenega obratnega časa potrebna pripravljena služba za dobavo medikamentov, s tem določilom ni prizadeta.

tečaja s tem, da so jim obljubljali svoj tečaj v Bilčovsu. Nekaj deklet je v svojo škodo tej propagandi nasedlo, toda so razočarane, ker tečaja v Bilčovsu ni bilo. Čudimo se le, da so od našega tečaja pregovarjali dekleta ljudje, ki bi bili poklicani in dolžni, da bi takšne koristne prireditve podpirali in ne zavirali. Z uspehom tečaja pa smo lahko kljub temu zadovoljni.

Ob koncu je treba še povedati, da ima pri pripravi in organizaciji tečaja posebne zasluge podjetna in za vse koristno zavzeta Črnijeva mama ter ji zato velja prav posebna zahvala in priznanje. V nedeljo pa bodo bližnji in daljni okoličani imeli priložnost, da se bodo na razstavi šiviljskih izdelkov sami prepričali o doseženih uspehih, ki jih lahko pokaže šiviljski tečaj na Gori.

KOLENDAR

Petek, 8. februar: Janez M.
Sobota, 9. februar: Apolonija
Nedelja, 10. februar: Sholastika
Ponedeljek, 11. februar: Lurška M. B.
Torek, 12. februar: Evalhja
Sreda, 13. februar: Gregorij
Četrtek, 14. februar: Valentin

ROJSTVO

V
U
L
K
A
N
A

»Malicali smo na prostem, ko so se nenadoma začela tla pod našimi obloženimi kruhki odpirati. Zbežali smo, kakor da bi nam gorelo za petami.« Tako opisuje neki očividec začetek ognjeniškega izbruha, ki ga je doživel leta 1955 na Havajskem otoku.

Ognjeniški izbruhi na področju srednjega Pacifika niso nič novega. Izbruh leta 1955 pa je bil zanimiv zato, ker je bilo znanstvenikom prvokrat močočje zasledovati od začetka do konca nastanek novih ognjeniških odprt in razvoj ognjeniškega žrela.

Bruhanje se je začelo 28. februarja na

Predor za avtobusni promet pod Mont Blancom

Francoski parlament je pred nedavnim sprejel načrt o sodelovanju med italijansko in francosko vlado pri gradnji predora pod Mont Blancom. Predor bo dolg 12 kilometrov ter bo namenjen avtomobilskemu prometu.

Predor pod Mont Blancom bo zelo skrajšal pot med Italijo in Francijo ter se bo na ta način znatno povečal turistični in tovorni avtomobilski promet med obema deželama. Za gradnjo bodo porabili približno 10 milijard frankov. Pri gradnji bo sodelovala tudi Švica. Francozi računajo, da bo predor kljub visokim gradbenim stroškom kmalu rentabilen. Predvidevajo, da bo vozilo skozi predor vsako uro 300 avtomobilov, ki bodo morali plačati posebno takso. Izračunali so, da bo daljal predor vsako leto 520.000 milijonov francoskih frankov dohodkov. Gradili ga bo sta eno francosko in eno italijansko podjetje, ki se bosta po končanih delih združili v francosko-italijansko družbo za izkoriščanje in vzdrževanje predora.

Tehnične načrte za predor so že izdelali. V predoru bo na vsakih 150 metrov večji prostor za parkiranje avtomobilov. Uredili bodo tudi posebne naprave za zračenje, avtomobili pa ne bodo smeli voziti hitreje, kot 40 km na uro.

Z gradnjo predora so se ukvarjali že precej dolgo. Prvič je francoskemu parlamentu predložil načrt že Edgar Faure. Po odstopu njegove vlade so na načrt pozabili in šele pred nedavnim ga je Molletova vlada znova predložila zbornici, ki ga je z veliko večino sprejela.

Mont Blanc je v skupini Savojskih Alp najvišja gora v Evropi ter tudi najvišji vrh v Alpah. Njegova višina znaša 4810 metrov. Prvi vzpon na vrh je uspel leta 1786.

pobočju ognjenika Kilauea v okraju Puna, ki leži na jugovzhodnem delu »Velikega otoka« Havajev. Področje je slovelo po kmetijstvu in živinoreji.

Kako se ognjenik prebujal k življenju? Curtis Kama'i nam rojstvo vulkana popisuje takole: »Bilo je, kakor da bi nekdo prižgal kilometer dolg trak smodnika. Poleg sebe sem nato začul bučanje lave. Tla so se zamajala. Tedaj je naenkrat silovito počilo in v nekaj minutah sta na obsegu celega kilometra bruhala ogenj in lava nekaj deset metrov visoko.«

Shunji Ikeda je delal na polju, ko je opazil nad svojo hišo steber dima. »Mislil sem, da mi gori domačija. Stekel sem proti poslopju, takrat pa je prav pred hišo privrela na dan lava. Nisem vedel, kaj storiti, stekel sem na polje, da bi posvaril ostale. Ko sem se obrnil, sem zapazil visoko nad hišo vodomet lave in pepela.«

Bruhanje je trajalo do 26. maja in povzročena škoda je znašala skoraj tri milijone dolarjev. Mnogim majhnim kmetom, pridelovalcem sladkornega trsa, je lava zalila polja in jim uničila vse, kar so si pridelali v truda polnem življenju.

Dr. Eaton in dr. Macdonald, vulkanologava havajskega ognjeniškega observatorija, proučujeta dragocene podatke, ki sta jih nabrala ob opazovanju izbruha. Podatki so za znanost zelo pomembni, pravi dr. Macdonald, priznava pa, da more današnji vulkanolog prav toliko napovedati izbruh in nadaljnji razvoj vulkana, kakor je to mogel pred 150 leti zdravnik napovedati razvoj kake bolezni. Izbruh vulkana je včasih mogoče napovedati največ kak mesec naprej, največkrat pa sploh ne.

Tisti na Velikem otoku, ki verujejo, da ima oblast nad zemeljskim ognjem boginja Pele, gospodarica havajskih ognjenikov, so precej bolj gotovi. Stari Lee Leekai zagotavlja, da bo boginja stresla svojo jezo leta 1969.

Posebno je ogroženo mesto Hilo, ki leži ob vznožju vulkanskega pobočja. Znanstveniki pa pravijo, da je mogoče nevarnost izbruha lave, ki neprestano visi nad mestom, za 90 odstotkov zmanjšati, če bi zgradili za mestom pregradne zidove. Leta 1881 se je reka lave ustavila dva kilometra pred zalivom, leta 1942 pa se je približala mestu na osem kilometrov.

Z geološkega stališča je izbruh havajskega ognjenika sijajen primer tvorbe koonega v naravi. Ob zadnjem izbruhu je lava pokrila 15 kvadratnih kilometrov zemljišča in povečala gmoč Velikega otoka za približno 120 milijonov kubičnih metrov.

10.500 km na uro

Nacionalni posvetovalni odbor za aeronavtiko v ZDA je sporočil, da je nova raketa, ki so jo izdelali v Virginiji, dosegla hitrost 10.500 kilometrov na uro. Raketa je bila sestavljena iz štirih posebnih delov. Vsak med njimi je imel poseben raketni motor. Zadnji del rakete, v katerem so bili meteorološki instrumenti, je dosegel višino 320 kilometrov in je padel v Atlantski ocean. Predstavnik odbora domneva, da bo mogoče v kratkem na podlagi teh poizkusov izdelati letalo, čigar hitrost bi bila približno petkrat večja od hitrosti zvoka.

Kopne pokrajine na Antarktiki

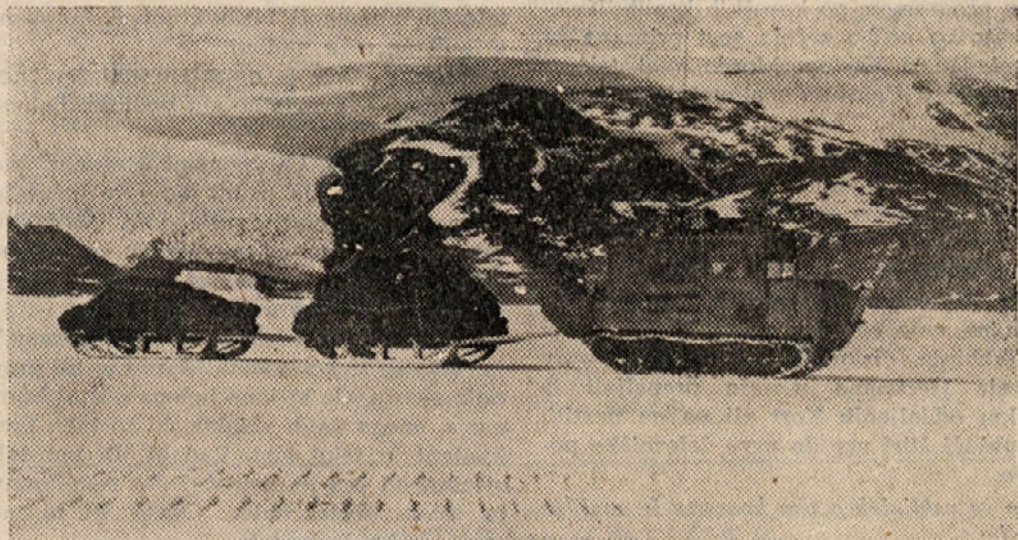
Med številnimi poleti, ki so jih lansko jesen izvedla letala ameriškega antarktičnega oporišča — jeseni seveda po naših pojmovanjih — in v tej zvezi preletavala tudi področja Južnega tečaja, so odkrili v oddaljenosti približno 500 kilometrov od tečaja več prostranih področij brez snega in ledu. Že v času, ko je leta 1908 angleški raziskovalec Shackleton prvi stopil na Bermorjev ledenik na antarktični visoki planoti, je človeštvo izvedelo, da na tem področju obstoje skoraj 5000 metrov visoki planinski vrhovi, na katerih ni ne snega ne ledu. Tudi kapitan Robert Scott je opazil nekaj let pozneje na istem področju gole planine in pobočja.

Med lanskimi poleti nad temi planinami so odkrili še eno področje, ki bi bilo pravcati raj za geologe, seveda pod pogojem, če bi kateri izmed njih prišel do tja. Nekatere visoke planote in doline, ki pogosto obsegajo po več desetih hektarjev, niso pokrite niti z ledom ne s snegom. Strokovnjaki so prepričani, da se je ledena

odeja antarktike skrčila in da je njena površina sedaj okoli 300 metrov nižja od višine, ki jo je dosegla tedaj, ko je bila najbolj debela. Prav zaradi tega so nekatere doline in visoke planote zdaj brez snega in ledu.

Strokovnjaki, ki so odkrili ta področja, menijo, da bo vsaj nekatera med njimi mogoče uporabljati kot zasilna letališča, ki bi jih mogla manjša letala uporabljati skozi vse leta.

Sleheri novi polet nad temi področji razširja človekovo znanje o njih in mu odkriva njihovo geografsko zapletenost. Da bi ta področja v zadostni meri proučili in jih označili na zemljevidih z vsemi potrebnimi podrobnostmi, bo treba opraviti še številne polete nad divjimi prepadi, gorskimi vrhovi in ledeniki. Tedaj bodo mogoče odkrili še boljše zemljišča za bodoča letališča. Ko bodo raziskovalci opravili svoje delo, bodo po vsej verjetnosti rešili večino ugank, ki jih človeštvo zastavlja ledena celina.

Namesto v polarnih pokrajinah tradicionalnih pasjih vpreg se ameriška ekspedicija, ki se mudi na področju Južnega tečaja, poslužuje malega goseničarja »Wiesel« kot vlačilnega stroja za transportne sani.

zdu se je tu in tam osulo listje, ko je sedla divja ptica na vejo. Kar pridrži konja. Pred njim leži v potoku mrtva žival. Zopet zleze na tla in stopi bliže.

Konj! Hitro je bil v vodi. Od vseh strani ga je pregledal, a nobenega sledu, da bi bil brzdan. To je divja mrha! Volcje so jo preganjali pa je poginila in se zvalila v potok. Od tod tisti skoki!

Vesel je zlezl na konja; pogledal je še nekoliko dalje, pa veliki skoki so se izgubili. — Iztok je jezdil le-tam po vodi.

Pa se je varal Tračan. Ta konj je poginil enemu izmed Iztokovih tovarišev. Gnal se je za Iztokom, ali žival mu je opešala in se zgrudila. Zadavil jo je z jermenom, pobral s seboj brzde, zvalil konja v vodo, sam pa izginil v goščo in se plazil po lesu dalje. Druga dva tovariša nista šla za njim v sotesko, ampak sta krenila v hrib, da bi dospela preko gore v gradišče.

Tračan je vesel obrnil konja in odjahal v najhujšem diru, da bi sporočil poveljniku Hilbudiju, kar je našel: vse mirno, nobenih sovražnikov.

Toda sredi pota, kjer je dolina najozja, se dvigne pred njim iz trave človeška postava. Tračan je potegnil konja, da se je vzpel na zadnje noge.

»Hoj, pastirče, kaj delaš?«

»Ovac iščem; sto ovac mojega očeta se je izgubilo. Tri dni jih iščem. Ali si jih videl? Od kod tvoja pot?«

»Hej, mladec, ovac iščem kakor ti. Ali

jaz jih iščem za kupce iz Bizanca. Kožuhov bi radi, usnja potrebujejo, ali veš za moža med Slovenci, ki bi imel naprodaj teh reči?«

»Moj oče Svarun ima dan hoda od tod gradišče. V njem so grmade dragega krzna, gore bivolskih kož, zlahtnega kamenja mnogo. Rad bi prodal, pa ne more, ker leži za Donavo tisti pes, tisti Hilbudij, in ne utegnemo naprodaj z bogastvom. Pripelji trgovce, ej, skupili boste, da se vam ne sanja, če se potrudite semkaj!«

»Pastirče, hodi z Daždbogom, poišči ovce, Veles s teboj in povej očetu, da pridejo bogati kupci. Dobro bodo plačali —« Tračan je bliskoma odjezdil, za njim je zvedavo gledal pastir in mahal z dolgo šibo. Ko se je jezdec skril v daljavi za ovinikom, se je pastir glasno zasmeljal, vrgel šibo proč, stisnil pest in zapretel:

»Le pridite, besii, po krzno! Oderemo vas, da ponesete v Bizanc mehove iz lastne kože.«

Nato je planil v gozd kakor divja mačka. Bil je Iztok.

Ko je Svarun ukazal odhod, je prva izginila četa gibkih lokostrelcev z Iztokom na čelu. Popeli so se naravnost v reber. Vili so se med grmovjem kakor risi za plenom, plezali preko pečin, po strminah so lezli po vseh štirih kakor potuhnjena zverjad. Hodili so oprezno in varno, da suha veja ni počila; v nobenem tulu niso zarožljale strelice, niti hropili niso glasno,

dasi jih je vodil poglavar hitro, kakor bi bežal mlad volk po lesu. Ko so dospeli na greben, so se na široko razpršili, potonili med visoko travo in robidovje ter v temi — mesec je zašel — gazili uspešno dalje. Ko se je zasvitalo, se je popel Iztok počasi na sivo skalo in zrl krog sebe. Vse tiho, kakor bi ne bilo nikogar v lesu. Le včasih je majceno zašumelo, kakor bi prhutnil divji jereb iz listja, le tu in tam se je potegnila senca preko jase, pa hitro zopet utonila v mraku drevja.

Iztok se je smehljaj. Oko mu je žarelo ko sokolu, pritrtil si je jermen, na katerem je oprtiv nosil tul, zlezl s skale in šel dalje.

Pol jutra je že prevozilo sonce, ko se je ustavljal mladi četnik in z jastrebim piskom naznanil, da so prišli na določeno mesto. Stal je v gostem hrastovem gozdu na strmem pobočju, kjer je bila dolina najozja. Na pisk so prirasle iz tal postave tovarišev, iz vsakega grma, iz vsakega debela, iz trave, čez skale in iz kotanj, vsepovsod so se dvigali vrli mladci.

Iztok jih je brez besed vedel navzdol. Noben kamenček se ni sprožil, da bi se zakotalil v dolino. Tonili so neslišno po strmini in kmalu dospeli do mladega, gostega lesa. Od ondod je bila najboljša razdalja za strelice, ki bi jih prožili v dolino. Ukazal jim je, naj se raztegnejo v dolgi trojni vrsti po rebri in poležejo v

E. S. FINŽGAR

POD SVOBODNIM SONCEM

PRVA KNJIGA

POVEST DAVNIH DEDOV

6

Tračan se je hitro prelevil iz bizantinskega konjaka v barbarskega pastirja in malomarno odjezdil. Z glavo je gugal na levo in desno in pel pastirsko pesem. Vajeti je pustil, da so visele konju na vratu. Kakor bi se ne menil za ves svet, tako je jahal Tračan ogleduh. Ali njegove lisičje oči so opazile vsako sled v travi in predirale goste grmovje po bregovih. Zapazil je konjsko sled. Skobalil se je s konja in trgjal kiselicico, ki je rasla ob potoku. Zvečil je liste, brskal po travi, kakor bi iskal še drugih zelišč. Toda meril je le skoke, katere je delal preteklo noč Iztokov konj.

Leno je zlezl zopet na konja in jahal dalje. Včasih je pogal v dir, pa zopet prenehal in skrbno opazoval. Vsepovsod sta razkoračena, iztegnjena sled konja, ki se je drevil v divjih skokih. Čedalje bolj sumljivo se mu je zdelo, hitreje je gugal z glavo in še skrbneje so se mu svetile lisičje oči. Vendar ni mogel ničesar drugega izslediti. Vse grmovje je spalo, po go-

France Prešeren:

Strunam

Strune, milo se glasite,
milo, pesmica, žaluj,
srca bolečine skrite,
trdosrčni oznanuj!

Kak' bleđi mi moje lice,
kak' umira luč oči,
kak' teko iz njih solzice,
ki ljubezen jih rodi.

Od želja kako zdihuje,
po nji hrepeni srce,
kak' mu je veselje tuje,
kak' od sreče nič ne ve.

Kak' s seboj me vedno vleče,
koder hođi, njen obraz,
kak' obličje nje cveteče
v srcu nosim vsaki čas.

In kak' ve, ki bi nje hvalo
rade pele zanaprej,
ak' se ne usmilji kmalo,
mor' te vtihniti vekomej!

Te in take vi nosite
tožbe, strune, tje do nje,
ako mor' te, omečite
neusmiljeno srce.

Privabila jih je
slovenska koroška pesem . . .

(Nadaljevanje s 3. strani)

po koncertu. Razen tega zboru v Ljubljani in Kranju je pred kratkim gostoval tudi v Mariboru Podjurski pevski zbor pod vodstvom Folteja Hartmana, iste dni kot v Ljubljani pa v Laškem tudi Šime Wrulji s pevci iz Radiš. Zdej ko bodo prišli domov, bodo koroški pevci gostovali z istim programom po koroških krajih. Kmalu nato pa se bo začela spet priprava za spomladanski nastop. Morda spet takrat, ko pride v Celovec gostovat ljubljanska Opera.

Gotovo so dosegli lep uspeh, ker so pritegnili precej mladine, to, kar se ne posreči niti osrednjim nemškimi koroškimi zborom po mestih, čeprav imajo močno denarno podporo. Pri petju primanjkuje seveda Slovencev pevovodij, Kernjak prihaja na vaje svojega zboru 30 km daleč iz Trebinje, dirigenta podjurskih zborov Folteja Hartmana morajo prepeljati iz 50 km oddaljenih Kort ali pa ga pustiti, da pešači štiri ure do prve železniške postaje.

In za zaključek o tem koncertu še značilne besede:

Bil je drugačen koncert, kot običajno. Pel je zbor, ki mu peti pomeni — živeti.

travo in grmičevje. Vsi naj čakajo njegovega povelja. Dokler on ne sproži, se ne sme nihče ganiti.

Nato si je sam narezal vej, jih zataknil vrh mahovite skale, zlezal podnje in počeni v skrito opazovališče.

Od ondođ je bil zagledal jezdeca. Hilbudijevega poslanca. Prvi hip je mislil, da je eden njegovih včerajšnjih spremeljalec, in skoro bi se bil dvignil izza umetnega grma in ga poklical. Ali njegovo oko je spoznalo visokega konja, kakršne so imeli Bizantinci. Sloveni niso jezdili takih. Zbudila se mu je sumnja. Roka se je sama od sebe krivila, da bi segla na pleče po strelco in jo poslala tujcu za vrat. Pa se je premagal. Hitro je odpel jermen, tul je zdrknil s hrbta, poleg njegaja je položil lok, bojni nož je pa skrnil za kratke hlače iz jagnječevine. Vsi bojni znaki so izginiti in Iztok je zdrnil tiho po bregu. Na dnu si je odlomil šibo in čakal jezdeca.

Pričakal ga je in Tračana lokavo prepričal, da je Svarun v gradišču brez vojske. Upal je za trdno, da se Hilbudij napoti po soteski.

Ko se je Tračan vrnil do Hilbudija in mu sporočil, kar je videl, se poveljniku čelo ni zvedrilo. Nezadovoljen je bil, ker bo imel bržkone premalo posla in plenitev mu je bila zopna.

»Ropanje po šegi barbarov, cesarju na ljubo, da napase nekaj lačnih tolp, ki se

ELSE TOTTI:

M E Š A N E C

Bil sem črnc; kaj naj v Ameriki pomeni življenje ubogega črnca? Bil sem mešanec, pravili so mi Jonny. Materi je bilo ime Minnie; pela je mornarjem v pristanišču.

Spominjam se oljnatih madežev na zelenih valovih in mornarjev, ki so stali na soncu z rokami v žepih in se smejali.

»Minnie«, so govorili, »damo ti penny, če pokažeš noge.« In mati je nasmejana vrgla glavo nazaj in dvignila krilo. Jaz sem se tedaj skrnil za svitke vrvi in sem gledal oblake, ki so se počasi, počasi pomikali po nebu.

Jonny so mi pravili in bil sem črnček, sam in žalosten.

Zelo rad sem poslušal pesmi mornarjev. Stali so v gruči, eden izmed njih je igral harmoniko, drugi pa si je pomaknil kapo na oči in s ploskanjem prstov ponazarjal plesni ritem. Lepe so bile tiste pesmi. — Pelj so:

Onstran morja je Mary
bele polti ko mleko,
v hiši med pomarančevci
čaka na me.

Tedaj sem zamižal, pa sem zagledal hišico med pomarančevci in na oknu Mary, ki maha z roko v pozdrav. Pesem me je ganila, pa sem začel po tihem jokati. Potem je mati umrla. Nekega večera, ko je bila pijana, je padla v morje. Obležala je na čerih. Videl sem jo, pozneje, kako je ležala v oljnati kaluži in ji je curek krvi, ki je pritekel iz nosa, zamazal velike bele zobe. Takrat sem bil star devet let in sam ne vem, kako sem živel. Večkrat mi je kdo vrgel kos kruha. Pred krčmo v pristanišču so postavili zame zarjavel lonc z ostanki in jedel sem zviti na tleh.

Horacij, gostilničar, je včasih prišel na vrata in me je gledal. Tedaj sem se z vsem telesom pomaknil bliže k loncu in glavo sklonil še niže nadenj.

»Mešanec je,« je dejal Horacij ženi nekega dne — »verjetno sin podleža, belega mornarja.«

Nisem vedel kaj pomeni mešanec, razumel pa sem, da je bil moj oče belec in to me je nenavadno prizadelo. Tisti dan sem se klatil po pristanišču in zamaknjeno gledal v mornarje, ki so imeli rdečo kožo, na čelih pa svetle šope las.

»Pojdi proč!« mi je nekdo dejal, ampak jaz sem se samo smejal. Morda je bil prav on moj oče. Če bi imel belega očeta! Mornarja, enega tistih visokih, ki so tako prekanjeni in tako lepi. Rad bi jih vprašal: »Kateri od vas je moj oče? Jaz sem Jonny in iščem očeta, belca. Očeta, ki bi me vzel s sabo čez morje.«

Ta misel me je neprestano vznemirjala. Pozneje, po dolgih letih, pa sem razumel,

da oče, belec, ki odide, ne da bi pustil sled za sabo, ni dosti več vreden od očeta črnca.

Ko sem zrasel, sem delal v pristanišču. Pomagal sem razkladati zaboje, pleskal sem čolne, mazal s smolo brzozjavne drogove, spal pa sem v skladišču za žagovino. Prihranil sem si nekaj denarja in sem kupil kitaro!

Valovi so enakomerno udarjali ob pomol, jaz pa sem sedel na majhnem zidu, s katerega so mi visele noge v prazno, in sem pel in igral. Vse zvezde na nebu so se vrtele, se križale in puščale za sabo sled ko kometi, od enega konca do drugega, luna pa je pela z dostojanstvenim glasom in se počasi, počasi pomikala po nebu. Šestnajst let sem bil star takrat, imel sem kitaro in luno za prijateljico, skoro vsak večer. Zmerom sem bil sam.

»Kdo igra?« je vprašal nekoč iz teme moški glas. Potem je stopil iz sence. Videl sem belo srajco in bel obraz. Za njim se je prikazala tudi ženska, bela od nog do glave. »Črnc,« je dejal, »ne vidiš, da je skrit v temi?« In se je zasmel. Tedaj sta se približala. »Igraj,« mi je dejal moški. In igral sem, zato, ker sta bila tako lepa, lepo oblečena in ker zame ni bilo več ne lune ne zvezd, ampak samo onadva, ki sta mi ukazala, jaz pa sem storil. Potem sta se prišla in začela plesati. »Igraj,« sta rekla, kadar sem prenehal. In igral sem. Bilo je že pozno, meseca ni bilo več. Nebo je polagoma bledelo in rosa mi je zmočila lase. Morje je bilo sivo, brez valov.

Končno pa je ženska vendarle sedla in se zleknila po tleh. »Dovolj,« je rekla, »ne morem več.« Moški je legel zraven nje, jaz pa sem gledal. Bila sta bela in lepa. Srečen sem bil, čeprav so me od dolgega igranja boleli prsti. Potem se je dvignil na komolec in se sklonil nadnje, da bi jo poljubil. Dolgo sta se poljubljala, jaz pa sem ju gledal. Nenadoma pa je dvignil oči iznad nje.

»Kaj gledaš, pasji sin? Izgini, če ne, ti razbijem gobec.« Mislil sem, da sem napak razumel. Nisem se ganil. Ko pa se je, grozeč, dvignil s tal, sem skočil z zida in sem se spustil v tek. Kitaro sem držal v roki in sem tekel, tekel.

In tako sem polagoma zasovražil belce. Da je bil moj oče eden izmed njih, mi ni bilo prav nič mar, zakaj jaz sem se rodil črnc in živel sem tako kot vsi drugi črnici.

Nekaj let sem se zabaval s tem, da sem jim stikal po denarnicah, pljuval v obraze in zarisaval z nohti črte po hrbtih njihovih žensk. Kakšen užitek, videti krič in tistem belem, in poslušati, kako kričijo!

Potem so me neko noč našli, ko sem z

Sonce se je polagoma bližalo zatonu. Dolina se je stisnila, sence so se zgrnile nad čete. Bližali so se tesni soteski.

V mladih Slovenih, ki so prežali na rebri, je kipela kri. Čuli so šum, včasih je zarožljaval meč. Vsaka roka je segla po strelci in jo položila na lok, prsti so krčevito držali za škrto, ki je že sedela v tetivi. Kmalu so zapazili skozi presledke v grmih prve oddelke. Razburjenje je kipelo, treba je bilo velike sile, da se ni utrgal ta plaz mladih, boja in krvi žejnih Slovencev. Iztok je čepel na skali — okamenel. Mogočni lok je stal pokonci, najboljša strelca je sedela na tetivi, mišice na desnici so se vzvalovile, srce mu je plalo, da se je tresel jermen na prsni, ki je nosil tul. Težko oborožene čete so bile že pod njim. Lahko bi bil sprožil, ali oko mu je iskalo Hilbudija, iskalo ga je in zasledilo. Na ovinku se prikaže prvi jezdec v lepem oklepu s šlemom na hrbtu. Za njim jezdijo drugi po dva in dva.

Poveljnik! Hilbudij! Sam jezdi, brezskrbno in zamišljeno. Vedno bolj se bliža Iztoku. Še petdesetkrat stopi konj, vojskovodja bo pod njim.

Iztok prime trdneje za lok, tetiva se prične napanjati, lok se krivi — še deset korakov.

Iztok se dviga izza vej, lok je upognjen do skrajnosti. Drink, tetiva je zapela, po

rokami stiskal vrat nekega belca in so me obesili.

To noč se moje telo, obešeno na kol, pozibava v vetru. Slišim morje, daljno, ki toži.

Bil sem ubog mešanec, ničesar nisem zakrivil. Otrok, poslušal sem, čepeč za vrvmi, pesem o Mary bele polti in dostikrat sem jokal. Rad sem imel luno in muziko in nisem nikoli mučil živali. Zdej sem ob vznožju visokega kola in ne morem stran. Gledam svoje črno telo, ki niha sem in tja. Strah me je mojih nog, ki so tako dolge in gole — z razprtimi togimi prsti. Kmalu se bo izza oblakov prikazala luna. Okrog sebe ima rdeč obroč. Hotel bi, če bi mogel, še kdaj zaigrati na kitaro in jo gledati; gledati jo, pa peti in jokati. Ampak moje telo se pozibava v vetru in ne morem proč od tu . . .

Domisljice velikih

KDO JE PRVI? — Slavnega pianista Paderewskega so nekoč vprašali, koga smatra za največjega pianista na svetu. Umetnik je smehljaje se odgovoril: »No . . . tega ni mogoče ugotoviti kar tako enostavno . . . Toda na drugem mestu je vsekakor Godowsky.«

KAMOR SODI — Srbski književnik Janjo Veselinovič je bil urednik lista »Zvezde«. Nekoč je prišel v njegovo uredništvo neki mlad pisatelj in povprašal: »Kaj ste storili z mojo zgodbo, ki sem jo vam poslal?« — »Hm, kakšen je bil že naslov te vaše zgodbe?« ga je vprašal Veselinovič. — »Les!« je odgovoril mladi pisec. — »Veste, porinili smo jo v peč!« je smehljaje odgovoril urednik.

LEPOTA IN »ŠARM« — Nekoč so vprašali Mauricea Chevaliera, kakšna je razlika med lepo in šarmantno žensko. — »Lepa ženska,« je odgovoril Chevalier, »je tista, ki jo opazim jaz, šarmantna pa tista, ki opazi mene!«

OVIRA — Neki novinar je vprašal Ernesta Hemingwaya: »Katera je bila največja ovira, na katero ste naleteli v svoji karieri?« — »Uspeh!« je odgovoril slavnj pisatelj.

COROT IN RIBE — Znamenitega francoskega slikarja Corota je neki njegov reven učenec nekoč povabil na večerjo. Dejal mu je: »Prosim vas, nikar se ne jezite na mojo ženo. Danes je petek in za večerjo je pripravila ribe.« — »Ribe? Imenitno, saj jih obožujem . . .« je dejal Corot in močno hvalil večerjo, tako da mu je učenec končno dejal: »Ako zares tako ljubite ribe, vas vabim k večerji vsak petek.« Odtlej je Corot vsak petek prihajal na večerjo k svojemu učencu. — »Lepo vas prosim, dragi mojster,« mu je dejal slednji nekega petka, »nikar se ne jezite na mojo soprogo. Danes je pozabila pripraviti za večerjo ribe.« — »Oh! Imenitno!« je ušlo Corotu. »Kakšna sreča! Rib niti videti ne morem . . .«

zraku je zasičala strelca, spodaj pa je kriknil s strašanskim glasom Hilbudij »Kyrie éleison!«, zakrivil z rokami po zraku, segel k senci, kjer je tičala ost, pa omahnil in padel s konja. V tistem trenutku je zažvižgalo in zašumelo v bregu, oblak strelc se je utrgal in posul Bizantince. Razlegal se je krik, da je vztrepotala gora, Hilbudijevi vojaki so padali in z divjim krikom pulili strelce iz ran. Ali hipoma je bilo zmešnjavi konec. Stotniki so velevali, vojska se je strnila, štiti so se nagnili kot streha nad četo, strelce so pokale in odletavale od bronastih nabuhov na štutih. Kakor snežni plug se je obrnila vojska, vsa pokrita s štiti, in nastavila svoj rilec proti napadnikom pa navalila v kreber. Pračarji in lokostrelci so se usuili čez potok na nasprotni breg; cepali so in padali, ker so strelce predirale lahke oklepke, ali drevili so se v hrib, da bi vrnil od ondođ napadalcem s svinčenim želodom. Prvi štiti so bili že blizu, dvajset korakov pod Iztokom, nobena strelca se ni več prišla, svinec je deževal od nasprotnega brega; marsikateri mladeč je kriknil, lok mu je padel iz roke, sam se je zgrudil in zakotalil po bregu. Iztok je izprevidel, da morajo bežati. Ali tedaj za buče divji rogovni na nasprotni strani.

»Krok,« pomisli Iztok.

(Nadaljevanje sledi)

Prpravimo sušila...

Odveč bi bilo, če bi še pisali o prednostih, ki ga ima sušenje sena na sušilih pred sušenjem na tleh. Da zahteva sušenje na tleh manj dela, kakor sušenje na sušilih, bo trdil tudi le še tisti, ki v senu gleda samo posušeno travo in ki še ni spoznal, da gre pri sušenju zato, da

ohranimo v senu čimveč beljakovin

in da je za kilogram beljakovin pri sušenju na sušilih potrebnih manj delovnih ur, kakor pri sušenju na tleh. Skrben gošdar bo vedno gledal le za tem, koliko beljakovin bo pridelal v senu na delovno uro, ne pa na to, koliko — večkrat popolnoma izpranegega — sena bo pridelal.

Izkušnje zadnjih let kažejo, da pade v času sušenja sena pri nas več dežja, kakor je padlo v povprečju prejšnjih desetletij. Prav tako opažamo, da pridelujemo s travnimi in detelino-travnimi mešanici čedalje več sena na njivah in da se vsled udomačenja rednega gnojenja travnikov večata višina in gostota trav na naravnih travnikih, vsled česar se dajo na tleh težko posušiti. Iz vseh teh razlogov pridobivajo sušila med kmetijskimi napravami čedalje bolj na pomenu in se uvrščajo med neobhodno potrebni inventar alpskih kmetij.

Ti preudarki kažejo, da spada med redno zimsko kmečko delo vsekakor tudi

priprava in obnova sušil

za sušenje sena. Težko je na splošno poročati, katera vrsta sušil je v danih pogojih, ki se razlikujejo od kmetije do kmetije, v resnici najboljša in najbolj pripravna. Na splošno pa lahko trdimo, da bodo v naših prilikah, ko pri zimskem čiščenju in redčenju v gozdu še vedno nasekamo dosti za kole in rante ali letve primerne lesa, najbolj pripravna sušila, ki so v celoti iz lesa in da bodo imela prednost pred sušili na vrvi ali žico (kozolci na vrvi ali žico). Med lesenimi sušili pa bomo spet volili med tistimi, ki jih lahko obkladamo s tal brez lestve. Na prvo mesto med njimi stopa

latasti poljski kozolec

z dolžino 4 metrov in višino okoli 1,5 m. Za vsak tak kozolec potrebujemo dva 8 do 10 cm debela in 2,20 m dolga kola in štiri rante ali letve, ki so 4 m dolge in 4 do 6 cm debele. V kole, ki jih zasadimo na polju 2 m narazen, zabijemo poševno po

Menično jamstvo pri prodaji lesa

V zadnjem času se je večkrat pripetilo, da je kupec lesa ponudil kmetu namesto denarja ali čeka menico s pripombo, da dobi na njo denar pri vsaki banki. Ker na splošno ta način plačevanja še ni v navadi, hočemo v kratkem objasniti s tem povezane nevarnosti.

Kdor je namesto denarja vzel menico za prodani les, jo mora poleg lesnega trgovca tudi sam podpisati, preden dobi za njo pri banki denar. S tem podpisom pa kot prodajalec lesa jamči za menični znesek lesnega trgovca, ki ga ta dolguje banki. Če teče menica n. pr. 3 mesece in je bila izstavljena 30. januarja 1957, potem to pomeni, da mora lesni trgovec plačati banki menični znesek v gotovini do 30. aprila 1957. Ako tega do določene dne ne plača, prične banka terjati prodajalca lesa kot poroka oz. sopolisnika menice. Če potem noče plačati, sledi menična tožba.

Prodajalec lesa na menico ne dobi od banke izplačanega polnega meničnega zneska, temveč mu ta odtegne v naprej obresti za tri mesece ter ostale pristojbine in takse. To razliko dobi povrnjeno le, če jo izterja od lesnega trgovca.

Prevzem menice za prodani les namesto denarja zahteva previdnost in je priporočljiv le od poznanih in zaupanja vrednih lesnih trgovcev ali trvd. Da se ne varnost, ki jo skriva taka menica, izogne, je za kmeta najbolje, da sklene pogodbo z izrecnim določilom, da bo les »plačan v gotovini«. Bolje je na denar nekoliko čakati, kakor pa vsled menične tožbe navsezadnje priti ob les.

4 lesene kline ali močne železne žeblice v razdalji 25 do 30 cm, pri čemer moramo upoštevati, da mora biti spodnja letva oddaljena od tal vsaj 40 cm.

Te mere odgovarjajo za rahla in plitva tla ter vetrovne lege, v mirnih legah in na globokih trdnih tleh je latasti kozolec lahko za eno letvo višji. Na splošno sodijo, da s 100 kozolci naenkrat lahko posušimo seno na travniku kakih 40 do 60 arov površine.

Svojo prednost pred drugimi sušili ima latasti kozolec zaradi tega, ker koli lahko ostanejo zabiti na travniku in ker je razkladanje kozolca enostavno in povezano z najmanjšo izgubo na finih listih trav. Dve osebi jemljeta s kozolca od zgoraj navzdol s senom obložene letve in jih vržeta naravnost na voz, narkar ena oseba potegne letvo z voza, seno pa ostane na vozu, ne da bi se drobni listi in stebila zdrobili in odpadli na travnik.

Kdor si naredi zadostno število kolov (200 namesto 100), bo z istimi letvami posušil 40 do 60 arov sena od detelje ali umetnega travnika, pozneje pa isto, morebiti pa celo večjo površino naravnega travnika.

Šele na drugem mestu se bomo odločili za

ostale vrste lesenih sušil

kakor so to nizke ostrve, piramidasti in

strehasti kozli ter stene za sušenje sena, ki jih vidimo po naših krajih.

Piramidasti in strehasti kozli ter stene za sušenje sena imajo pred latastimi kozolci in ostrvmi to prednost, da jih v tla ni treba zasaditi, temveč samo na tleh razkoračeno postaviti. Vendar so zaradi tega ta sušila bolj občutljiva za veter (stene za sušenje sena), ali pa seno v njih rado plesni (kozli). Nizkih ostrv potrebujemo po hektarju 200 do 400, 2 m visokih piramidastih in 1,80 m visokih strehastih kozolcev pa 120 do 150, sten za sušenje sena z mero 2,30 krat 2,30 m in samo na eni strani obloženih pa 250 do 300.

Pri vseh teh sušilih pa je treba upoštevati, da morajo biti prve letve od tal oddaljene najmanj 50 do 60 cm, ostale letve pa v medsebojni razdalji 30 do 35 cm, ne manj in ne več. Pri manjši razdalji imamo težave pri obkladanju, pri večji razdalji pa obstoja nevarnost, da se dež po površini obloženega sena ne odtaka, temveč ga namaka v notranjost.

*

Začnimo pripravljati in obnavljati zalogo naših sušil. Topli februarški popoldnevi so zelo pripraven čas za to delo. Pripravimo jih dovolj, ker nam bodo najcenejšim potom poleti lajšala delo in pomagala zboljšati rentabilnost naše govedoreje in mlekarstva.

... in ne pozabimo na silose

Nič manj kot način sušenja sena nam pomagajo zboljšati rentabilnost govedoreje in mlekarstva silosi. S sušenjem sena na sušilih se v glavnem borimo za beljakovine za zimski čas, s silosi pa za škrobne enote in sočno krmo. Silaža pozimi ne nadomesti samo najcenejšim potom poletne zelene krme, marveč vpliva tudi blagodejno na našo živino.

Zato čimveč silosnega prostora na naše kmetije, da bomo jeseni spravili vanj poleg zelene koruze vsaj še tretji odkos detelje, strniščno deteljo in drugo jesensko zeleno krmo, ki je ne moremo več uspešno posušiti. Spričo vedno spet ponavljajočega se pomanjkanja zelene krme v mesecih julij in avgust in iz potrebe po delovnotehnični razbremenitvi od zamudnega pripravljanja zelene krme v teh z drugim delom prenapoljenih mesecih pa postaja tudi

siliranje vigredne strniščne krme ter prve trave in detelje

po naših krajih tako rekoč neobhodno potrebno. Da se tako siliranje obnese, je v široki praksi dokazana stvar, da se pa tudi izplača, o tem ne more biti nobenega dvoma.

Vigredno siliranje strniščne krme, trave in detelje pade v mesec maj, večinoma še v čas premirja v poljskem delu. V tem času siliranje zdaleka ne predstavlja tiste delovnotehnične obremenitve, kakor priprava zelene krme julija in avgusta, ko pričena zmanjkovati paše in ko nam sedijo za vratom žetev in mlačev, setev strniščnih krmnih rastlin in košnja otave.

Vsaka kmetija naj ima silose. Kdor jih že ima, naj preudari, če se mu izplača, k sedanjim postaviti še enega manjšega za vigredno siliranje. Kdor ima širše silose, bo skoraj moral za vigredno siliranje postaviti ožjega zraven, ker si bo tako olajšal delo siliranja.

Kako velik naj bo silos za zimsko krmo in kakšen tisti za poletno krmo?

Pri zimskem krmljenju priporočajo, da dobi govedo s 500 kg žive teže (ena goveja živalska enota — GZE) poleg 5 do 6 kg sena še 30 do 40 kg silaže na dan. Pri 180 zimskih krmnih dneh s silažo je potemtakem na GZE potrebnih 5.000 do 7.000 kg silaže ali 6 do 9 m³ silosnega prostora.

Za poletno krmljenje silaže je z ozirom na to, da sena po navadi ne krmimo, na GZE treba računati dnevni obrok 50 do 60 kg silaže. Pri 60 krmnih dneh nastane zaradi tega potreba po 3.000 do 6.000 kg silaže ali 4 do 7 m³ silosnega prostora na GZE.

Gradnja silosa je rentabilna investicija

Na kubični meter znašajo stroški gradnje silosa ca. 120 šil. denarnih izdatkov. Ker pa silos stoji in služi najmanj 20 let, obremeni ta investicija kubični meter prostora le s 6 šil. letno, kar odgovarja 3 l mleka ali 70 dkg prirastka na živji teži. Korist silosov je seveda mnogo višja. Če bi od krave zaradi silaže namolžli letno samo 100 l mleka več, bi znašala korist kubičnega metra silosnega prostora 22 do 33 šil. Dejansko pa se zaradi silaže molznost krav zviša mnogo bolj.

Gradnja silosov torej ni samo nujnost za odgovarjajoči uspeh v govedoreji, temveč je tudi po plat investicij med najbolj rentabilnimi ukrepi na kmetiji. Končno pa so silosi tudi delovnotehnična olajšava.

Blaž Singer

RAZNE OBJAVE

Cene piščancev in mladih nesnic

Oddelek za živinorejo koroške kmetijske zbornice navaja in predlaga naslednje cene:

enodnevní nesortirani piščanci	S 5.50
piške z 90 % garancije, lahkih	
in srednje težkih pasem	S 10.20
petelinčki lahkih pasem	S 2.—
petelinčki srednjetežkih pasem	S 3.—
mlade nesnice 8 tednov	S 30.—
mlade nesnice 10 tednov	S 35.—
mlade nesnice 12 tednov	S 40.—
račke	S 15.—
goske	S 25.—

Rodovniške piščance in nesnice imajo valilnice:

Wilhelm Ritterhaus / Sekira — Leghorn

Čistopasemske piščance in nesnice imajo valilnice:

Leopold v. Brehm-Benzing, Farchenhof, Celovec — Barred-Rocks

Ferdinand Hanko, Erlenhof, Žihpolje Rhodeländer

Paul Pfeiffer, Suha, Seebach pri Beljaku Leghorn / Rhodeländer

Erich Prskawetz, Polana, Bistrica v Rožu Italijanke

Franz Zuber, Elblhof, Celovec Barred-Rocks

Valilnice imajo:

Vilma Breuer, Čajna

Dr. Walter Mory, živinozdravnik, Pliberk Engelbert Reinprecht, Sinča ves

Celovške tržne cene

Koncem januarja so na celovškem trgu prodajali:

Rdeče zelje	5.—
Belo zelje	3.— — 4.—
Kislo zelje	4.—
Endivija	11.— — 12.—
Rdeča pesa	3.— — 4.—
Čebula	5.—
Česen	20.— — 22.—
Krompir	1.—
Jabolka	1.50 — 3.50
Hruške — suhe	7.—
Jajca	1.10 — 1.20
Kokoši žive (kom.)	30.— — 40.—
Kokoši zaklane in očiščene	25.— — 32.—
Goske zaklane	30.—
Race zaklane	32.—

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Preizkusite otrokove oči

Morda vaš šolarček tarna, da ga bolijo oči in glava, kadar bere in piše. Verjemite mi, da v tem primeru z njegovimi očmi res nekaj ni v redu. Slab vid ali kaka druga očesna napaka ovira njegov duševni razvoj in tudi njegovi učni uspehi so posledica njegovega zdravstvenega stanja.

Prav gotovo ga ne boste na njegovo tarnanje takoj poslali k specialistu, ker njegov vid lahko preizkusite doma, in sicer takole: Na steno, ki je svetla in kjer se otroku ne bo bleščalo, boste obesile črn predpasnik ali črn papir. Nanj razprostrite roko in če otrok slabo vidi, bo prste razločil le na en do dva metra razdalje. Srednje slabovidne oči bodo prste razločile od tri do 12 metrov daleč, če so nekoliko boljše, tudi nad 12 metrov, normalno razvite oči pa bodo razločile prste do 50 metrov razdalje. Če ste pri tem poizkusu ugotovile, da otrok slabo vidi, ga peljite k zdravniku za očesne bolezni.

Tudi pri otroku, ki sicer dobro vidi, moramo paziti da si pri učenju ne bo kvaril vida. Otroku naj dela v svetlem prostoru in naj ne piše in bere preveč ob blizu, ker to očem najbolj škoduje. Obrnjen naj bo proti steni brez oken, ker mu drugače blešči. Nikar ne pustite, da bi bral in pisal v mraku ali pa tako, da bi mu na zvezek ali knjigo svetilo sonce.

Če boste pazile na te malenkosti, boste ohranile svojim otrokom zdrave oči, do-

ber vid, kar jim bo dobro prišlo tudi pozneje v poklicu. Prav zaradi tega pa je potrebna stalna budnost; pri vsakem pojavu nekih težav, pa če so še tako malenkostne, je treba pravočasno ukrepati, ker s tem otroku veliko koristimo.

Obolenja nohtov

Razne spremembe na nohtih lahko nastopijo kot samostojne bolezni, največkrat pa jih spremljajo razne kožne ali notranje bolezni. Vzroki mnogih obolenj na nohtih pa še niso pojasnjeni. Vsekakor pa je jasno, da so spremembe na nohtih resno opozorilo, da nekaj z zdravjem ni v redu.

Prav gotovo pa imajo spremembe na nohtih, kot je lomljivost in krhkost nohtov, delno vzrok v živčnih motnjah, v slabem prekrvljenju in tudi v slabi prehrani.

Za izboljšanje stanja obolelih nohtov svetujejo zdravniki jemanje tablet vitaminov A in D. Če so ti bolezenski pojavi na nohtih tako hudi, da oboleli nohti ovirajo pri delu, svetujejo zdravniki, da bolnik gre na pregled k specialistu za kožne bolezni, ker le ta bo odredil odgovarjajoče zdravljenje.

Kdo ovira prijateljsko sodelovanje

Za konec minulega tedna je bilo predvideno v Beljaku srečanje in tekmovanje mladih smučarjev iz treh sosednih dežel: iz Koroške, Slovenije in Italije. Kot gostje iz inozemstva pa so prišli samo Italijani, medtem ko je o tekmovalcih iz Slovenije del koroškega tiska poročal, da so odpovedali svojo udeležbo.

Ta vest se nam je zdela dokaj sumljiva in smo se tozadevno zanimali pri jugoslovanskem konzulatu v Celovcu. Tu smo

zvedeli, da smučarji iz Slovenije niso odpovedali udeležbe, marveč niso mogli priti zaradi tega, ker jim avstrijski generalni konzulat v Zagrebu ni pravočasno izstavil zaprosene vize. Z druge strani smo še izvedeli, da je ministrstvo na Dunaju ob intervenciji še zadnji dan pred tekmo zahtevalo spisek vse jugoslovanske smučarske ekipe, ki je želela priti v Beljak.

Če se prav spominjamo, se je nekaj podobnega zgodilo tudi že lani, ko so naše oblasti prav za to srečanje mladih športnikov treh sosednih dežel z birokratskimi ovirami onemogočile koroškim smučarjem udeležbo na tekmovanju, ki je bilo lani v Ravnah v Sloveniji.

Vse kaže, da se ovire ne pojavljajo samo takrat, kadar gre za gostovanje kake kulturne skupine iz Slovenije na Koroškem, marveč da so v trikotju Zagreb — Celovec — Dunaj vgnezdene sile, ki jim niti prijateljska srečanja športnikov iz treh sosednih dežel ne gredo v račun. Kako se to sklada z uradnim naglašanjem potrebe po dobrososedskem sožitju, je ob tem seve drugo vprašanje.

Zanimivo predavanje v celovškem muzeju

Danes, dne 8. februarja 1957 bo ob 20.00 uri v Deželnem muzeju v Celovcu predaval univerzitetni profesor iz Ljubljane dr. F. Reiner o temi: »Avstrijske pašniške pravice in vprašanje erozije tal na izvirnem področju Save«. Predavanje prireditelja Avstrijsko-jugoslovansko društvo in Prirodnoznanstveno društvo ter je prosto dostopno.

IV. mednarodni skoki za „Ziljski pokal“

(Nadaljevanje s 4. strani)

pa je spregovoril gospod Bildstein. Dejal je, da vedno rad pride v Zahomec na prireditve, ker vidi, da uspeva šport v tej majhni vasi kot malokje drugod, kjer imajo boljše materialne pogoje. Poudaril je, da ima šport tudi višje cilje in naloge, katerih gojitev si je zahomsko društvo že od vsega začetka zastavilo: **gojitev prijateljstva med obema narodoma na Koroškem in preko meja med narodi sosedni.** Čestital je mladim tekmovalcem ter jih pozval, naj vztrajno gradijo most prijateljstva, po katerem naj bi korakala tudi starejša generacija!

REZULTATI

- Lojz Gorjanc (Jugoslavija) 33.5 in 33 metrov; ocena 208.7.
- Hugo Schwarz (SZ Vrba) 30, 30.5; 201.7,
- Gerhard Tengg (SZ Celovec) 30, 31; 193.6.

Člani II.:

- Vinzenz Wachter (SZ Vrba) 31.5, 30.5; 191.7,
- August Urschitz (SZ Vrba) 29, 27.5; 177.1.

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.

Vsokodnevne oddaje: 6.00 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 13.00 Opoldanski koncert — 18.00 Sami šlagerji — 19.05 Dober večer dragi poslušalci — 19.30 Odmev časa.

Sobota, 9. februar:

5.35 Kmečka godba — 8.45 Širni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 12.40 Športna poročila — 14.00 Avstrijsko smučarsko prvenstvo v Schruns — 15.00 Pozdrav nate — 16.15 Igra radijski oktet iz Salzburga — 17.10 Odlični izbor — 18.10 Za prijatelje zborovske glasbe — 20.30 Vesela glasbena revija.

Nedelja, 10. februar:

6.10 Zaigrajte, vi godbeniki — 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.05 Za kmete — 9.00 Dobro razpoloženi v nedeljo dopoldne — 11.05 Veselo petje — veselo igranje — 14.30 Pozdrav nate — 16.00 Človek sosed — 17.05 Glasba za srce in ritem za noge — 19.00 Športna poročila — 20.15 Kriminalna uganika: Kdo je storilec?

Ponedeljek, 11. februar:

5.35 Kmečka godba — 8.45 Zapiski iz domovine — 14.00 Poročila, objave. Za našo vas; Blaž Singer: Da molznost krav ne bo nazadovala (slov.) — 16.00 Znanje za vse — 18.30 Gospodarski komentar — 18.45 Harmoniko igra Dorko Škobrne (slov.) — 19.15 Od plošče do plošče — 20.16 Srečanje v ponedeljek zvečer — 21.00 Novi avstrijski šlagerji.

Juniorji:

- Gerhard Tengg (SZ Celovec) 30, 31; 193.6,
- Franci Wiegele (ŠD Zahomec) 31.5, 28.5; 179.4.

Mlajši mladinci I.:

- Valentin Wiegele (ŠD Zahomec) 28, 28; 167.0,
- Lenz Weiss (SZ Vrba) 22.5, 20; 131.9.

Starejši mladinci II.:

- Hanzi Gabriel (ŠD Št. Janž v R.) 26.5, 26; 159.0,
- Franz Arko (V. S. V. Beljak) 24.5, 25; 155.5.

Dobro mesto v splošni zasedbi je dosegel tudi Franci Wiegele (ŠD Zahomec), med 23 tekmovalci je zasedel častno 6. mesto. Ostali naši fantje so pa imeli smolo, vendar upamo, da jim bo na drugih prireditvah sreča bolj mila in naklonjena. Manjkal je tudi naš Lojz Trunk, član zahomskega društva iz Žužaljč, ki je bil vsa leta na naši prireditvi med prvimi. Dobremu športnemu tovarišu, ki si je pri prevažanju hlobov žal zlomil nogo, želimo, da bi kmalu okreval in lahko nastopil prihodnje leto spet z našimi fanti.

RADIO PROGRAM

Torek, 12. februar:

5.35 Alpski zvoki — 8.45 Naše zdravje — 14.00 Poročila, objave. Torkovo kulturno pismo. Pisan drobiž (slov.) — 15.45 Glasba za zabavo — 16.45 Igra Harald Collins in njegov orkester — 18.15 Razgovor s časom — 19.15 Lepe žene iz 1001 noči — 20.16 „Skrivni zakon“, opera bufa.

Sreda, 13. februar:

5.35 Kmečka godba — 8.45 Iz ženskega sveta — 14.00 Poročila, objave. Ano pesem hočmo peti... (slov.) — 15.45 Novi avstrijski šlagerji — 16.40 Oddaja za žene — 17.15 Lepa pesem — 17.35 Mali ansambel — 18.15 Zima je prišla. Pesmi in glasba iz Koroške — 18.45 Za ženo in družino (slov.) — 20.16 Nesmrtni valček — 21.00 Kako lušno je pozimi.

Četrtek, 14. februar:

5.35 Alpski zvoki — 8.45 Avstriji v inozemstvu — 14.00 Poročila, objave. Malo za šalo, malo za res (šaljivi prizori) (slov.) — 16.00 Četrte ure zborovske glasbe — 16.15 Potovanja nemških romantikov — 18.45 Oddaja za kmete — 21.00 Zveneca alpska dežela.

Petek, 15. februar:

5.35 Kmečka godba — 8.45 Domovina in čas — 14.00 Poročila, objave. Za naše malčke: Marija Jezernik — Zajček Ajček (slov.) — 15.30 Podeželjski venček — 16.30 Otroci, mi pojemo — 16.45 Znanje za vse — 18.15 Mladina in gledališče — 18.45 Lahkih nog naokrog (slov.) — 20.20 „Poroka proti volji“, klasiki v radijski oddaji — 21.10 Nemški Caruso.

Komet se približuje Zemlji

Kratko poročilo belgijskih astronomov Rollanda in Arenda, da leti s fantastično hitrostjo 500 kilometrov na sekundo neznan komet proti Zemlji, se je pred kratkim razširilo po vsem svetu. Komet, ki so mu dali ime »1956 H«, je osmi, kar so jih opazili lani. V trenutku, ko so ga prvič videli, je bil zelo majhen in meglen, vendar ga bo mogoče še prej kot čez tri mesece videti tudi s prostim očesom. Prve dni aprila bo najbolj viden na južni zemeljski poluti, konec istega meseca ga bomo videli tudi pri nas v srednji Evropi. 23. aprila se bo najbolj približal Zemlji, njegova velikost bo velikost Venere. Nikogar pa ni treba biti strah, da bo to pomenilo konec sveta, ker bo komet v trenutku največje bližine še vedno oddaljen

od Zemlje 85 milijonov kilometrov, nato pa se bo zopet usmeril nekam v vsemirje.

Ker imajo kometi zelo majhno gostoto, se seveda hitro izrabijo. Zato so zelo redki taki kometi, ki jih je možno večkrat videti. S trčenjem kometa in Zemlje pa je takole: leta 1910, ko je rep Halleyevega kometa drvel mimo Zemlje, je človeštvo »sanjalo sanje pravičnika«. V primeru trčenja Zemlje z jedrom kometa bi utegnili priti do hudega potresa, kakršen je bil na primer tisti, ko je veliki meteor padel v sibirske gozdove leta 1908. Vendar je taka možnost zelo majhna. Kadar zaide komet v bližino Zemlje, prisostvujejo ljudje fantastičnemu prizoru in vidijo veličasten zvezdnati dež. Hkrati pa nudi takšen dogodek astronomom idealno možnost za proučevanje zanimivega naravnega pojava.

Še vedno močno naraščanje brezposelnosti

Po podatkih delovnih uradov Avstrije je znašalo število brezposelnih koncem preteklega meseca 219.128. Od tega je bilo 143.587 moških (65.5 %), 75.541 žensk (34.5 %). Ako primerjamo število brezposelnih koncem januarja s številom brezposelnih koncem decembra preteklega leta, potem vidimo, da je brezposelnost v enem mesecu narasla za 57.804, to je za 35.8 odstotka, in sicer 49.098 moških in 8.706 žensk. Na Koroškem je bilo koncem

januarja javljenih skupno 22.229 brezposelnih.

Največ brezposelnih je postalo v preteklem mesecu v gradbeništvu, namreč 29.180, nato sledijo kovinarska industrija, lesna industrija, pomožni delavci, konfekcija in podobno. V primerjavi s številom brezposelnih koncem januarja leta 1956 je bilo število brezposelnih letos koncem januarja za 18.887 oseb višje, to je za 9.4 odstotka.

V Jugoslaviji bodo uvedli carinske olajšave

V Jugoslaviji nameravajo pri uvozu nekaterih predmetov, zlasti motornih koles in osebnih avtomobilov in pri plačevanju carine za darilne pakete uvesti nekatere olajšave, ki bodo prav gotovo ugodno vplivale na uvoz.

Uvoz potniških avtomobilov in motociklov, ki jih bodo prejeli zasebniki kot darilo iz inozemstva, ne bo podvržen carini in tudi ne plačevanju kakšnih koeficientov. To velja seveda za vozila kupljena ali sprejeta v dar za osebno uporabo, ki jih lastnik ne bo smel prodati drugi osebi najmanj za tri leta.

Prav tako po novih predpisih ne bodo carinili darilnih paketov, če jih posameznik ne bo prejel več kot dvanajst na leto. Vrednost paketa ne sme prekoračiti vrednosti 10.000 dinarjev. Enako merilo bo veljalo tudi za gospodinjske predmete v vrednosti do 150.000 dinarjev na leto.

Tudi potniki iz Jugoslavije, ki bodo s potnim listom potovali v inozemstvo, bodo na povratku v Jugoslavijo smeli vzeti s seboj po novih predpisih različnega bla-

ga v vrednosti do 35.000 dinarjev. Dosej so potniki lahko vzeli blaga do 25.000 dinarjev vrednosti.

Potujoči kino SPZ predvaja

od sobote, 9. februarja do četrta, 14. februarja 1957 film:

»Teta Jutta iz Kalkute«

(Tante Jutta aus Kalkutta)

V soboto, 9. februarja, ob 20.00 uri v Zgoranjem Bregu pri Mušetu,

v nedeljo, 10. februarja, ob 14.30 uri v Goricah pri Plantevu,

ob 20.00 uri v Globasnici pri Šoštariju,

v torek, 12. februarja, ob 20.00 uri v Bilčovsu pri Miklavžu,

v sredo, 13. februarja, ob 20.00 uri v Ledincih pri Rauschu,

v četrtek, 14. februarja, ob 20.00 uri v Škofičah pri Schützu.

Koroška ohcet — 10.10 Od melodije do melodije — 11.15 Za dom in žene — 11.30 Znanolisti vam pojo in igrajo — 12.00 Vaški kvintet, Božo in Miško ter Veseli godci so pred mikrofonom — 12.30 Kmečka univerza — 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 18.00 Športni tednik — 20.30 Radijska igra: Pojoča skrinjica.

Sreda, 13. februar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.00 Partizanske in delovne pesmi — 12.05 Opoldanski operni spored — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.30 S pesmijo po Jugoslaviji — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 15.40 Utrinki iz literature — 18.00 Kulturni pregled — 18.40 Iz svetovne zakladnice samospesov — 19.30 Vincenzo Bellini: Puritanci, opera v 3. dejanjih.

Četrtek, 14. februar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 8.05 Jugoslovanska zborovska glasba — 9.20 Od popevke do popevke — 10.10 Slavne zvezde na opernem nebu — 12.30 Kmečka univerza — 13.15 Igra kvartet Sepeta — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 18.00 Radijska univerza — 18.45 Umetne in narodne pesmi — 20.10 Četrtek večer narodnih in umetnih pesmi.

Petek, 15. februar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 11.00 Za dom in žene — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Ritmi in melodije — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 17.10 Za športnike — 18.15 Slovenske umetne in narodne poje Vokalni kvintet — 18.45 Igra kvintet Jožeta Kampača — 20.15 Iz del Rossinija — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 9. februar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 8.00 Slovanski plesi Antonina Dvoraka — 8.40 Ruske umetne in narodne pesmi — 9.30 Priljubljene melodije — 12.30 Kmečka univerza — 13.15 Petnajst minut z Vaškimi triom — 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 15.40 Nove knjige — 18.00 Okno v svet — 18.30 Jezikovni pogovori in 20.00 Veseli večer — 21.00 Za razvedrilo in pl.

Nedelja, 10. februar:

6.00 Z veselimi domačimi vižami v prijetno nedeljsko jutro — 7.35 Zabavne melodije — 9.20 Pisan spored slovenskih narodnih — 13.30 Za našo vas — 14.00 Zeleli ste — poslušajte! — 16.30 Glasbeni mozaik — 18.15 Melodije za razvedrilo — 20.00 Malo od tu, malo od tam (javna glasbena oddaja radia Ljubljana) — 21.00 Kulturni razgledi.

Ponedeljek, 11. februar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Melodije za razvedrilo — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 15.40 Utrinki iz literature — 17.00 Zabavna in plesna glasba — 18.00 Družinski pogovori — 18.10 Poje Akademski oktet — 18.30 Živalski svet v zemlji in njegov pomen — 20.00 Mladinska oddaja — 20.20 Simfonični koncert.

Torek, 12. februar:

5.00 Pester glasbeni spored — 7.10 Zabavni zvoki — 8.05 Dolenjsko ženitovanje in